HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 8/2023 Cena $ 2.50 AUGUST 2023

Kostel Panny Marie Královny v Mariánských Horách

Mariánské Hory bývaly do roku 1924 samostatným městem. Potom byly připojeny k tzv. Velké Ostravě. Římskokatolický farní kostel Panny Marie Královny, který zde stojí, je významnou novobarokní stavbou z roku 1905-1908. Byl inspirován poutním kostelem ve Frýdku. V jeho sousedství najdeme secesní budovu fary pocházející z roku 1912 podle projektu Vladimíra Fischera.

Již před zahájením stavby nového kostela se stal jeho projekt předmětem kritiky. Kritikům se zdál příliš velký v porovnání s počtem obyvatelstva, navíc se jim nelíbilo, že Jan Grmela nevypsal architektonickou soutěž a práci rovnou zadal Otokaru Bémovi z Moravské Ostravy. Patronem stavby kostela byl arcivévoda František Ferdinand d'Este. V roce 1907 byla stavba zastavena z důvodu podezření na defraudaci obecních peněz, která se však nepotvrdila. Kostel poté dokončila moravskoostravská stavební firma František Grossmann a František Fiala. Zásluhou starosty Jana Maye, který v té době předsedal Spolku pro stavbu kostela Panny Marie, se stavbu podařilo úspěšně dokončit. Slavnostní vysvěcení provedl 18. října 1908 olomoucký světící biskup dr. Karel Wisnar.

Patrocinium kostela se slaví 22. srpna. Původní název zněl *chrám Korunování Panny Marie Královny*, tituly kostelů jsou však od 2.vatikánského koncilu vázány na konkrétní svátky v církevním kalendáři, proto kostel používá nyní jen titul *chrám Panny Marie Královny*. Stal se dominantou obce a od roku 1913 sídlem zdejší farnosti. Není bez zajímavosti, že byl postaven v místě, kde významný vídeňský urbanista Camillo Sitte navrhl nové městské centrum.

Spolek pro stavbu kostela Panny Marie požadoval, aby nový kostel byl navržen podle barokního poutního kostela ve Frýdku. Výsledkem je úchvatná novobarokní trojlodní stavba s dvojvěžovým průčelím, s transeptem a válcově ukončeným kněžištěm. Chrám je 65 metrů dlouhý a 30 metrů široký a tvoří ho tři lodě. V průčelí se zvedají dvě čtyřboké věže vysoké 73 metrů. Byl postaven podle projektu Otokara Béma. Klenby jsou valené a plackové ze železobetonu, krov ocelový. Interiér, tvořený hlavní lodí s transeptem, mírně osazeným kněžištěm a postranními loděmi s galeriemi, představuje spojení novobarokního architektonického výrazu se secesním dekorativismem. Na jeho návrhu se podílel architekt Antonín Blažek, který si přizval ke spolupráci řadu známých moravských a českých umělců z počátku 20. století, jako byli např. malíři Jože Uprka (velký oltářní obraz korunování Panny Marie), Luděk Marold (obraz archanděla Michaela na bočním oltáři), Zdeňka Vorlová-Vlčková a Jano Köhler (fresky a sgrafita v presbytáři) či sochaři František Uprka (socha Panny Marie z kararského mramoru na oltáři) a Karel Novák. Secesní lustry v hlavní lodi provedla prostějovská Vulkania podle návrhů Jana Kotěry. Je to třetí největší chrám v Moravskoslezském kraji, vejde se do něj 3500 osob.

Hlavní oltář kostela Panny Marie Královny v Mariánských Horách

Interiér kostela Panny Marie Královny v Mariánských Horách

V sousedství kostela najdeme secesní budovu fary pocházející z roku 1912. Budovy kostela a fary jsou kulturními památkami.

Pod mariánskohorskou farnost spadá také filiální kostel svatého Bartoloměje v Nové Vsi. Od roku 1984 do roku 1990 byl zdejším farářem František Lobkowicz, pozdější první ostravsko-opavský biskup.

Podle wikipedie

Foto na titulní straně:
Kostel Panny Marie Královny v Mariánských Horách

Panna Maria Královna - 22.srpna

Zdráva buď, Panno Maria,

Detail sochy P. Marie Královny na hlavním oltáři kostela v Mariánských Horách

Zdráva buď, Panno Maria,
ó Královno,
zdráva buď, hvězdo zářivá,
ó Královno Maria.

Matka jsi milosrdenství,
ó Královno,
život a pramen radosti,
ó Královno Maria.

Po Bohu naše naděje,
ó Královno,
přímluva tvá nám prospěje,
ó Královno Maria.

Voláme k tobě v nouzi své,
ó Královno,
vyhnaní Evy synové,
ó Královno Maria.

Vzdycháme k tobě lkajíce,
ó Královno,
vzýváme tebe plačíce,
ó Královno Maria.

V tomto slzavém údolí,
ó Královno,
neopouštěj lid ubohý,
ó Královno Maria.

A proto, orodovnice,
ó Královno,
u nejsvětější Trojice,
ó Královno Maria.

Oči své lásky obrať k nám,
ó Královno,
pomocnou rukou přispěj nám,
ó Královno Maria.

Ukaž nám Syna milého,
ó Královno,
plod života přečistého,
ó Královno Maria.

Po vezdejším putování,
ó Královno,
ať dojdeme smilování,
ó Královno Maria.

Matko naše milostivá,
ó Královno,
přemilá a přívětivá,
ó Královno Maria.

Ó svatá Boží Rodičko,
ó Královno,
oroduj za nás, Matičko,
ó Královno Maria.

Ať Božího zaslíbení,
ó Královno,
hodnými jsme učiněni,
ó Královno Maria.

Pros za nás hříšné jak nyní,
ó Královno,
tak i v hodině poslední,
ó Královno Maria.

Kancionál č. 815

Panno Maria Královno, *oroduj za nás!*

Královno andělů,
Královno patriarchů,
Královno proroků,
Královno apoštolů,
Královno mučedníků,
Královno vyznavačů,
Královno panen,
Královno všech svatých,
Královno počatá, bez poskvrny hříchu dědičného,
Královno nanebevzatá,
Královno posvátného růžence,
Královno rodin,
Královno míru,

Modlitba

Bože, podle tvé vůle se Matka tvého Syna stala také naší Matkou a Královnou; dej, ať podpořeni její přímluvou dosáhneme slávy, kterous nám připravil ve svém věčném království v nebi. Prosíme o to skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha Svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

LITURGICKÁ ČTENÍ

20.neděle v mezidobí - 20.srpna 2023

1. ČTENÍ - Iz 56, 1.6-7

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Tak praví Hospodin: „Šetřte práva a jednejte podle spravedlnosti, neboť se již blíží má spása, již se ukáže má spravedlnost. Cizince, kteří lnou k Hospodinu tím, že mu slouží a milují jeho jméno, že jsou jeho služebníky, a všechny, kteří zachovávají sobotu bez znesvěcení a lpí na mé smlouvě, ty přivedu na svou svatou horu a dám jim radost ve svém domě modlitby. Jejich celopaly a žertvy mi budou potěšením na oltáři; neboť můj dům se bude nazývat domem modlitby pro všechny národy.“

2. ČTENÍ - Řím 11, 13-15. 29-32

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Vám, bývalým pohanům, říkám: Já jako apoštol pohanů vykonávám svou službu s velikou pečlivostí. Chtěl bych tím vzbudit žárlivost u svých krajanů a aspoň některé z nich zachránit. To, že byli vyloučeni, přineslo světu smíření s Bohem. Co teprve bude znamenat, až budou znova přijati? To bude úplné vzkříšení z mrtvých! Když totiž Bůh někomu něco daruje nebo když někoho povolá, je to neodvolatelné. Vy jste se kdysi chovali k Bohu odmítavě, ale nyní se vám dostalo milosrdenství, protože oni odmítli přijmout víru. Stejně tak se oni chovají nyní odmítavě, protože vám se dostává milosrdenství, aby se ho potom dostalo také jim. Bůh totiž dopustil, že všichni upadli do neposlušnosti, aby všem prokázal milosrdenství.

EVANGELIUM - Mt 15, 21-28

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš odešel z Genezareta a odebral se do tyrského a sidónského kraje. A tu z toho kraje vyšla jedna kananejská žena a křičela: „Smiluj se nade mnou, Pane, synu Davidův! Moje dcera je krutě posedlá.“ Ale on jí neodpověděl ani slovo. Jeho učedníci k němu přistoupili a prosili ho: „Pošli ji pryč, vždyť za námi křičí.“ Odpověděl: „Jsem poslán jen k ztraceným ovcím domu izraelského.“ Ona mezitím přišla, klaněla se mu a prosila: „Pane, pomoz mi!“ On jí však odpověděl: „Není správné vzít chléb dětem a hodit ho psíkům.“ Ona řekla: „Ovšem, Pane, jenže i psíci se živí kousky, které padají se stolu jejich pánů.“ Nato jí řekl Ježíš: „Ženo, jak veliká je tvá víra! Staň se, jak si přeješ.“ A od té chvíle byla její dcera zdravá.

21.neděle v mezidobí - 27.srpna 2023

1. ČTENÍ - Iz 22, 19-23

Čtení z knihy proroka Izaláše.

Toto praví Hospodin Šebnovi, správci královského paláce: „Vyženu tě z tvého místa, z tvého úřadu tě svrhnu. Pak povolám svého služebníka Eljakima, syna Chilkijáhova, obléknu mu tvou řízu, přepášu ho tvým pásem; tvou moc mu předám do ruky. Bude otcem obyvatelstvu Jeruzaléma a Judovu domu. Na jeho rameno položím klíč od Davidova domu; když otevře, nikdo nezavře, když zavře, nikdo neotevře. Zarazím ho jako hřeb na pevné místo, pro svůj rod zasloužl čestné křeslo.“

2. ČTENÍ - Řím 11, 33-36

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Ó, jak bezedná je Boží štědrost, moudrost i poznání! Jak neproniknutelná jsou jeho rozhodnutí a neprobádatelné způsoby jeho jednání! Neboť 'kdo pochopí myšlení Páně? Kdo mu byl rádcem? Dal mu někdo dříve něco, aby se mu to muselo oplácet?' Vždyť od něho, skrze něho a pro něho je všecko.Jemu buď sláva navěky!Amen.

EVANGELIUM - Mt 16, 13-20

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Když Ježíš přišel do kraje u Césareje Filipovy, zeptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ Odpověděli: „Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“ Řekl jim: „A za koho mě pokládáte vy?“ Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha!“ Ježíš mu na to řekl: „Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj nebeský Otec. A já ti říkám: Ty jsi Petr - Skála - a na té skále zbudují svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou. Tobě dám klíče od nebeského království; co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi.“ Potom důtklivě přikázal učedníkům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš.

22.neděle v mezidobí - 3.září 2023

1. ČTENÍ - Jer 20, 7-9

Čtení z knihy proroka Jeremiáše.

Svedl jsi mě, Hospodine, a dal jsem se svést; byl jsi silnější než já a přemohls mě! Celý den jsem na posměch, všichni se mi vysmívají. Kdykoli mluvím, musím křičet, ohlašovat násilí a zpustošení; Hospodinovo slovo se mi stalo pohanou a posměchem po celý den. Řekl jsem si: „Nebudu se již o něho starat, nebudu již mluvit jeho jménem.“ Tu se Hospodinovo slovo stalo v mém nitru hořícím ohněm, zavřeným v mých kostech; snažil jsem se ho snést, ale nebylo to možné.

2. ČTENÍ - Řím 12, 1-2

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Pro Boží milosrdenství vás, bratři, vybízím: přinášejte sami sebe v oběť živou, svatou a Bohu milou! To ať je vaše duchovní bohoslužba. A nepřizpůsobujte se už tomuto světu, ale změňte se a obnovte svoje smýšlení, abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, bohulibé a dokonalé.

EVANGELIUM - Mt 16, 21-27

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš začal svým učedníkům naznačovat, že bude muset jít do Jeruzaléma, mnoho trpět od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit a třetího dne, že bude vzkříšen. Petr si ho vzal stranou a začal mu to rozmlouvat: „Bůh uchovej, Pane! To se ti nikdy nestane!“ On se však obrátil a řekl Petrovi: „Jdi mi z očí, satane! Pohoršuješ mě, neboť nemáš na mysli věci božské, ale lid-

ské!“ Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezne ho. Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Nebo jakou dá člověk náhradu za svou duši? Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy odplatí každému podle jeho jednání.“

23.neděle v mezidobí - 10.září 2023

1. ČTENÍ - Ez 33, 7-9

Čtení z knihy proroka Ezechiela.

Toto praví Hospodin: „Nuže, synu člověka, ustanovil jsem tě strážným pro Izraelův dům! Když uslyšíš slovo z mých úst, napomeň je mým jménem. Když řeknu bezbožnému: Zemřeš! a ty mu nebudeš domlouvat, aby se odvrátil od svého chování, umře on, bezbožník, pro svou nepravost, ale jeho krev budu vymáhat z tvé ruky. Když se však budeš snažit odvrátit bezbožného od jeho chování, aby se změnil, ale on nezmění své chování, zemře pro svoji nepravost, ty však sám sebe zachráníš.“

2. ČTENÍ - Řím 13,8-10

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům

Bratři! Nebuďte nikomu nic dlužni - jen vzájemnou lásku. Neboť kdo druhého miluje, splnil zákon. Vždyť přikázání nebudeš cizoložit, nebudeš zabíjet, nebudeš krást, nebudeš žádostivý, a je-li ještě nějaké jiné přikázání, všecka jsou shrnuta v tomto: Miluj svého bližního jako sám sebe. Láska bližnímu neubližuje. Naplněním zákona je tedy láska.

EVANGELIUM - Mt 18,15-20

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima. Dá-li si od tebe říci, svého bratra jsi získal. Nedá-li si však říci, přiber si ještě jednoho nebo dva, aby každá výpověď byla potvrzena ústy dvou nebo tří svědků. Když je však neposlechne, pověz to církvi. Jestliže však neposlechne ani církev, ať je pro tebe jako pohan nebo celník. Amen, pravím vám: Všecko, co svážete na zemi, bude svázáno na nebi, a všecko, co rozvážete na zemi, bude rozvázáno na nebi. Dále vám říkám: Jestliže se shodnou na zemi dva z vás na jakékoli věci a budou o ni prosit, dostanou ji od mého nebeského Otce. Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“

24.neděle v mezidobí - 17.září 2023

1. ČTENÍ - Sir 27, 33 - 28, 9

Čtení z knihy Sirachovcovy.

Pomsta a hněv, i to jsou ohavnosti, jen hříšný člověk je chová v srdci. Kdo se mstí, zakusí pomstu Pána, on jeho hříchy uchová v paměti. Odpusť křivdu svému bližnímu, a pak i tvé hříchy budou odpuštěny, když budeš prosit. Člověk uchovává hněv proti druhému, ale od Pána hledá uzdravení? S člověkem sobě rovným nemá slitování, ale za své hříchy prosí? Živí pomstu, ač je sám jen člověk; kdo se smiluje nad jeho hříchy? Vzpomeň na konec a přestaň nenávidět, vzpomeň na hnilobu a smrt a dbej přikázání! Vzpomeň na přikázání a přestaň nevražit na bližního, vzpomeň na smlouvu s Nejvyšším a odpusť vinu!

2. ČTENÍ - Řím 14, 7-9

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Žádný z nás nežije sám sobě ani neumírá sám sobě. Neboť žijeme-li, žijeme pro Pána, umíráme-li, umíráme pro Pána. Ať tedy žijeme nebo umíráme, patříme Pánu. Vždyť právě proto Kristus umřel a vstal k životu, aby se stal Pánem nad mrtvými i nad živými.

EVANGELIUM - Mt 18,21-35

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Petr přistoupil k Ježíšovi a zeptal se: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když se proti mně prohřeší? Nejvíc sedmkrát?“ Ježíš mu odpověděl: „Neříkám ti nejvíc sedmkrát, ale třeba sedmasedmdesátkrát. Nebeské království se podobá králi, který chtěl provést vyúčtování se svými služebníky. A když s vyúčtováním začal, přivedli mu jednoho dlužníka, u kterého měl deset tisíc hřiven. Protože dlužník neměl čím zaplatit, pán rozkázal ho prodat i se ženou a dětmi a se vším, co měl, a tím zaplatit. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: Měj se mnou strpení, a všechno ti zaplatím. A pán se nad tím služebníkem smiloval, propustil ho a dluh mu odpustil. Sotva však ten služebník vyšel, potkal se s jedním ze svých druhů ve službě, který mu byl dlužen sto denárů. Začal ho škrtit a křičel: Zaplať, co jsi dlužen! Jeho druh padl před ním na kolena a prosil ho: Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to. On však nechtěl, ale šel a dal ho zavřít do vězení, dokud dluh nezaplatí. Když jeho druhové ve službě viděli, co se stalo, velmi se zarmoutili. Šli a pověděli to všechno svému pánovi. Tu si ho pán zavolal a řekl mu: Služebníku ničemný! Celý dluh jsem ti odpustil, protože jsi mě prosil. Neměl ses tedy i ty smilovat nad svým druhem, jako jsem se smiloval já nad tebou? A jeho pán se rozhněval a dal ho mučitelům, dokud by nezaplatil celý dluh. Tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže každý svému bratru ze srdce neodpustíte.“

MODLITBA PO MŠI SVATÉ

Děkujeme Ti, Pane Ježíši Kriste,
že jsme směli být ve Tvé blízkosti.
Loučíme se s Tebou, odcházíme do světa.
Zůstaň s námi, neboť bez Tebe zahyneme.
Provázej nás svým požehnáním, abychom se ti
líbili a byli dobrými členy církve a vlasti.

Žehnej ze svatostánku nám i všemu
co jsme Ti předkládali.
Svatá Maria, andělé strážní
a naši svatí patronové,
proste za nás hříšné,
abychom se s Vámi v nebi shledali.

Sami chceme učinit vše,
abychom mohli říkat:
Ježíši, Tobě žiji, Ježíši Tobě umírám,
Ježíši Tvůj jsem živ i mrtev. Amen.

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 31. července 2023

Politické události

Ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj v České republice

Za přísných bezpečnostních opatření přiletěl ve čtvrtek večer 6. července do Česka ukrajinský prezident Volodomyr Zelenskyj. Na Pražském hradě ho přijal prezident Petr Pavel, během pátku pak absolvoval jednání s premiérem Fialou a oběma předsedy komor parlamentu.

Prezident Petr Pavel přivítal Zelenského slovy: „Je v zájmu České republiky, aby Ukrajina v okamžiku, kdy válka skončí, zahájila jednání o přístupu do NATO."

Zelenskyj poděkoval za českou pomoc: „To, co dělá Česko pro svobodu ukrajinského lidu, je znát." „Sníme o dni, kdy budeme moci zaručit bezpečnost všem lidem a Ukrajinci se budou moci vrátit do své země," řekl dále Zelenskyj. Poděkoval i za každou ukrajinskou vlajku, kterou viděl cestou na Pražský hrad. „Chceme, aby nás pozvali do NATO. Pro nás je to důležitý okamžik," řekl prezident země, která čelí bezprecedentní ruské agresi. Je podle něj správná chvíle ukázat jednotu. „Jsem přesvědčen, že Ukrajina bude součástí aliance," prohlásil prezident Ukrajiny. Česko je podle něj důležité v otázce vojenské pomoci Ukrajině, v dodávkách zbraní, v podpoře sankční politiky vůči Rusku, ale i v podpoře vstupu Ukrajiny do EU a NATO. Ocenil i to, že Česko přijalo statisíce uprchlíků.

Česko od začátku Putinovy války patří mezi státy, které prosazují co největší pomoc Ruskem napadené Ukrajině. Za dobu trvání konfliktu Česká republika - vláda, ale i privátní společnosti, a také občané - přispěla celkovou hodnotou 45 miliard na boj proti ruské agresi. Bylo to především v oblasti těch komodit, které Ukrajina potřebovala nejvíce. Bylo poskytnuto celkem 676 kusů těžké techniky a protivzdušné obrany, 4,10 milionů kusů středorážové a velkorážové munice, například 380 tisíc kusů dělostřelecké munice. Jednu a půl miliardy poskytla česká vláda na rozvojovou pomoc a humanitární asistenci na Ukrajině. Česko také hostí asi 300 tisíc ukrajinských uprchlíků.

Ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj při své návštěvě Prahy zavítal také na Národní třídu k památníku 17. listopadu. Po položení květin k památníku sametové revoluce mu začali kolemjdoucí tleskat. Doprovodil ho český premiér Petr Fiala, se kterým předtím jednal ve Strakově akademii. Dále jště Zelenskyj jednal se šéfem Senátu Milošem Vystrčilem a předsedkyní Poslanecké sněmovny Markétou Pekarovou Adamovou.

Před cestou do Prahy Zelenskyj stihl ještě navštívit Bulharsko a z Prahy zamířil na Slovensko do Bratislavy. Tyto země navštívil před summitem NATO ve Vilniusu, který se uskutečnil následující týden 11. a 12. července a kde Ukrajina očekávala podporu pro její vstup do NATO.

Poslanci schválili smlouvu s USA o obranné spolupráci

Pozdě večer 18. července Poslanecká sněmovna schválila smlouvu s USA o česko-americké obranné spolupráci. Nyní ji dostane k podpisu prezident Petr Pavel. Už týden předtím ji odsouhlasil Senát. „Jde skutečně o historický okamžik, neboť tato dohoda dává naší zemi další bezpečnostní záruku, která zapadá do celkového aliančního rámce a prohlubuje nejen obrannou spolupráci s naším nejdůležitějším spojencem. Bez spojenectví s dalšími demokratickými zeměmi se neobejdeme," řekla ministryně obrany Jana Černochová.

Pro přijetí smlouvy hlasovalo 115 ze 144 přítomných. S vládní koalicí hlasovalo pro ratifikaci dohody s USA i 30 poslanců ANO, dalších 11 se zdrželo. Proti byli jen poslanci SPD a čtyři poslanci ANO (Hubert Lang, Jiří Mašek, Marek Novák a Berenika Peštová).

„Je to důležité zejména s ohledem na současnou bezpečnostní situaci, kdy bohužel jen pár set kilometrů od našich hranic na východ probíhá brutální ruská vojenská agrese a kdy je Evropa ohrožena největším válečným konfliktem od druhé světové války," uvedla ministryně obrany. „Vážím si postoje všech, kdo vnímají, o jak klíčový dokument se jedná, a nešíří spekulace či dezinformace. To je přesně ten způsob, jak bychom k obraně naší země měli přistupovat," ocenila ministryně, že se smlouvu rozhodlo podpořit i ANO.

Ještě před hlasováním o smlouvě si hnutí SPD vzalo hodinovou pauzu na poradu klubu do 18.30 hodin. Před Sněmovnou se konala demonstrace odpůrců smlouvy, kteří tvrdí, že nechtějí v Česku žádné cizí vojáky. „Držte nám palce, budeme bojovat dlouho do noci," tvrdil poslanec SPD Radovan Vích hrstce demonstrantů. Sešlo se jich jen pár desítek vzhledem k momentálnímu chování Ruska. Demonstraci svolalo opoziční hnutí SPD, podpořilo ji hnutí Trikolora, komunisté a další neparlamentní uskupení.

Pětikoalice hned v úvodu mimořádné schůze na návrh šéfa klubu STAN Josefa Cogana prosadila, že o česko-americké obranné smlouvě mohou poslanci jednat i hlasovat v případě potřeby i po půlnoci. Ale poměrně brzy se ukázalo, že žádné noční jednání se tentokrát konat rozhodně nebude.

Smlouva neznamená přítomnost amerických vojenských sil v Česku ani rozhodnutí o zřízení americké základny. Případnou přítomnost vojáků USA by znovu musel schvalovat parlament.

„Spojené státy nemají ani plán, ani zájem budovat tu něco, co by se dalo nazývat základnou," řekla týden před tím senátorům Černochová. „Obrana Evropy je založena na angažmá amerických ozbrojených sil. Tak to bylo, je a pevně věřím, že i v budoucnu bude," řekla v dubnu, když smlouvu s USA schválila vláda a podepsala ministryně Černochová. Podle premiéra Petra Fialy dohoda s USA zvyšuje bezpečnost České republiky i českých občanů.

Přijetí smlouvy s USA podpořil i bývalý premiér a šéf ANO Andrej Babiš. „Žádné základny, žádní vojáci tady nebudou," řekl Babiš. Zmínil, že smlouvu mají i Rumunsko, Bulharsko a Maďarsko. Smlouvu má zatím sjednanou 24 členských států Severoatlantické aliance. Česko je tak pětadvacátou zemí.

Zhruba čtyřicetistránková smlouva DCA je rámcová smlouva, která se zabývá například právním postavením amerických vojáků, pokud by v Česku někdy v budoucnu byli, týká se také ochrany životního prostředí, provozu mo-

torových vozidel americkými vojáky a jejich rodinami nebo třeba postavením dodavatelů amerických ozbrojených sil. Předpokládá také osvobození amerických vojáků od daní a cel v České republice.

Ekonomika

Cesta vlakem je v Evropě mnohdy dražší než letadlem, kritizují aktivisté

Podle analýzy aktivistické skupiny Greenpeace jsou vlakové jízdenky na stejných trasách v Evropě v průměru dvakrát dražší než cena letenek. Její analytici porovnávali ceny na 112 trasách v devíti různých dnech a zjistili, že třeba let zanglického Londýna do španělské Barcelony vyjde zájemce až třicetinásobně levněji než jízda vlakem.

„V zájmu planety i lidí musí politici jednat. Letenky třeba za deset eur jsou možné jen proto, že skutečné náklady nesou daňoví poplatníci. Situace se musí změnit a jízda vlakem musí být do budoucna dostupnější," uvedla Lorelei Limousinová, která má v organizaci na starosti kampaně proti klimatickým změnám. Informaci přinesl britský portál The Guardian.

Greenpeace opakovaně upozorňuje, že létání je jednou z činností, kterou nejvíce odnáší životní prostředí. Nelíbí se mu hlavně nulová daň na přeshraniční letenky i letecké palivo, což podle představitelů organizace udržuje nízkou cenu této neekologické dopravy. Ostatní způsoby transportu jsou naopak podle Greenpeace až příliš drahé.

Organizátoři současné kampaně rovněž jistili, že cestování vlakem bylo dražší na 79 ze 121 zvolených trasách. Zároveň uvedli, že v některých dnech byla cesta vlakem sice levnější než letadlem, v průměru ale náklady na vlak byly stejně vyšší.

Mezi nejméně problematické trasy se podle organizátorů kampaně z pohledu vnitrozemí řadila trasa Lisabon–Porto a Madrid–Barcelona. V případě těch mezinárodních vycházela cesta vlakem lépe kupříkladu na trasách Berlín–Praha, Curych–Vídeň a Praha–Budapešť. Vlakové spoje mezi těmito městy se podle Greenpeace vyznačovaly také pravidelností, spolehlivostí i slušnou rychlostí.

„Zjištění nejsou překvapivá, letecká doprava je totiž vysoce dotovaná," uvedl pro deník The Guardian švédský profesor Stan Gössling. Dodal, že organizace Greenpeace zvládla studii vypracovat dobře.

Studie skupiny Transport and Environment z letošního roku zjistila, že jen za loňský rok přišly evropské vlády kvůli nastavenému daňovému zatížení leteckého sektoru o 34,2 miliard eur, což je v přepočtu zhruba 820 miliard korun. Pokud se zároveň přístup v oblasti daňové politiky k tomu sektoru v Evropě do budoucna nezmění, zvýší se v roce 2025 tento deficit až na 47,1 miliard euro (zhruba 1,1 bilionu korun).

„Pokud letíte, vlády vás dotují. Jestliže využíváte vlak, jste trestáni jednak vyššími cenami a zároveň je tato cesta často i časově náročnější," doplnil k výsledkům zkoumání organizace Greenpeace profesor Gössling.

Vědecké studie opakovaně upozorňují na to, že letecký průmysl je momentálně odpovědný za zhruba 2,5 procenta celosvětového znečištění oxidem uhličitým. Během letů se ale uvolňují i další látky, které mají tendenci planetu zahřívat. „Letadla znečišťují ovzduší mnohem víc než vlaky, proč jsou spotřebitelé v létání tak podporováni?" ptá se závěrem pracovnice Greenpeace Lorelei Limousinová.

Kurzovní lístek
24. 7. 2023 (střed)

EUR, 1 .....24.160
Kanada, 1 .....16.510
USA, 1 .....21.781

Kultura

Zemřel Milan Kundera, český spisovatel světového významu. Bylo mu 94 let

V úterý 11. července 2023 ve svém pařížském bytě ve věku 94 let zemřel spisovatel Milan Kundera. O úmrtí slavného spisovatele informovala Moravská zemská knihovna, jíž Kunder před časem věnoval celý svůj archiv.

Kundera, autor románů Nesnesitelná lehkost bytí nebo Žert emigroval z Československa do Francie v roce 1974, o čtyři roky později byl zbaven občanství. Natrvalo se do rodné země už nikdy nevrátil. Také proto jej ve světě čtenáři znají spíše jako francouzského spisovatele českého původu.

Kundera se narodil v Brně 1. dubna 1929 do vážené rodiny rektora Janáčkovy akademie múzických umění Ludvíka Kundery. Ten studoval u Leoše Janáčka a později se stal ceněným klavíristou. Hudba tak Kunderu provázela od dětství a soustavně ovlivňovala i jeho literární dílo. Stejné jméno jako otec nesl i Kunderův o devět let starší bratranec, který se taktéž věnoval literatuře.

Po gymnáziu Milan Kundera nastoupil na Univerzitu Karlovu, kde studoval literární vědu a estetiku. Po dvou semestrech se však rozhodl nastoupit na režii a scenáristiku na FAMU. Tuto volbu vysvětloval slovy, že mu na filmu jako formě umění nezáleželo tolik jako na poezii nebo hudbě.

Na FAMU Kundera zůstal i po roce 1952, kdy ji absolvoval. Dále vyučoval literaturu a postupně se přes pozici odborného asistenta vypracoval až k docentuře. Období padesátých let, kdy Kundera psal především poezii, pokládají jeho kritici za velmi problematické a to kvůli členství v komunistické straně. Do té vstoupil jako čerstvý absolvent střední školy, hned v roce 1950 jej však kvůli neuctivým výrokům vyloučili. Podruhé vstoupil v roce 1956.

Jako prozaik Kundera debutoval v roce 1958 povídkou Já, truchlivý bůh, následuje První a Druhý sešit směšných lásek až v roce 1967 konečně přichází s románem Žert. V Kunderových dílech se pravidelně opakují motivy krize identity, nepochopení v mezilidské komunikaci a individuálních přístupů k vlastní i společné minulosti.

Rok 1967 je pak pro Kunderu stěžejní také kvůli účasti na červnovém IV. sjezdu Svazu československých spisovatelů. Přednesl tam provokativní projev O nesamozřejmosti existence českého národa, ve kterém polemizuje o stavu a osudu české kultury. Mezi dalšími mluvčími byl Pavel Kohout, Arnošt Lustig nebo Ludvík Vaculík.

Na jaře dalšího roku Sovětský svaz Kunderu a další označuje za členy skupiny usilující o konec socialismu v Československu. Po srpnu 1968 mizí Kunderův Žert i další díla z očí veřejnosti a autor sám obdrží zákaz činnosti. V roce 1975 se tak po nabídce Univerzity v Rennes vydává jako hostující profesor do Francie, kde už zůstává. V roce 1981 obdrží

francouzské občanství a po vydání románu Nesmrtelnost vymění češtinu za francouzštinu.

Politická i kulturní scéna reagovala na úmrtí spisovatele Milana Kundery takto: „Autor, který oslovil celý svět. Proslavil se zejména romány Žert a Nesnesitelná lehkost bytí, opakovaně byl zmiňován jako kandidát na Nobelovu cenu. Čest jeho památce," uvedlo ministerstvo kultury.

S lítostí jsem se dozvěděl o smrti Milana Kundery. Byl to spisovatel světového formátu, který ovlivnil celé generace doma i v zahraničí. Svým životním osudem symbolizoval pohnutou historii naší země ve 20. století. Kunderův odkaz bude dál žít v jeho dílech, napsal na Twitteru prezident Petr Pavel.

Kunderovi vzdal hold také francouzský prezident Emmanuel Macron. Učinil tak na summitu NATO ve Vilniusu v souvislosti se spojenectvím Evropy proti Rusku, píše francouzské vydání listu Huffington Post.

„Milan Kundera byl spisovatel, který svým dílem dokázal oslovit celé generace čtenářů napříč všemi kontinenty a dosáhl světové proslulosti. Úzce byl spjat s Brnem, i když ze své země musel z politických důvodu odejít. Zůstává po něm nejen pozoruhodné beletristické, ale i významné esejistické dílo. Upřímnou soustrast jeho manželce Věře," řekl pro iDNES.cz premiér Petr Fiala.

„Je mi to strašně líto. Setkali jsme se v listopadu 2018, kdy jsem ho navštívil v jeho bytě v Paříži. Poznal jsem tam skvělého člověka, který svým dílem proslavil Českou republiku jako nikdo jiný. Jsem rád, že tenkrát souhlasil se znovu udělením českého občanství, a to i přesto, že mu řada lidí celé roky házela klacky pod nohy. Upřímnou soustrast paní Věře a všem pozůstalým," uvedl na Twitteru šéf hnutí ANO a expremiér Andrej Babiš.

„Smrtí Milana Kundery ztrácí česká i světová literatura jednoho z nejvýraznějších současných spisovatelů," napsal ministr kultury Martin Baxa. „Jeho přemýšlení o základních hodnotách evropské kultury, jeho zájem o jedince, jeho vklad do dějin světového románu je a zůstane nepřehlédnutelný," dodal.

Spisovatel Milan Kundera, byl zpopelněn ráno ve středu 19. června na hřbitově v Arcueil na jihu Paříže. Obřadu byli přítomni jen jeho manželka Věra Kunderová a Antoine Gallimard, ředitel prestižního francouzského nakladatelství Gallimard, které s Kunderou po jeho emigraci do Francie úzce spolupracovalo.

Při obřadu zazněla nahrávka sonáty od českého skladatele Leoše Janáčka v podání Kunderova otce Ludvíka Kundery. V souladu s Kunderovou závětí se už žádné další obřady konat nebudou.

Manželka světově uznávaného spisovatele také uvedla, že hodlá zůstat v Paříži. „Musím být tam, kde je on. Jeho duše je v tomto bytě," prohlásila Kunderová. Podle svých slov „nechce další emigraci", kterou by pro ni představoval návrat do Česka.

Urnu s literátovým popelem si Kunderová chce ponechat ve svém pařížském bytě až do své smrti a až teprve poté si ji bude moci převzít Kunderovo rodné město Brno, kde si spisovatel přál být pohřben.

57. ročník Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech ovládli bulharští šmejdi, Kolářová a Wrightová převzaly životní ceny

V Karlových Varech se ve dnech 30. června - 8. Července konal již 57. Ročník Mezinárodního filmového festivalu. Vítězným filmem se stal bulharský snímek Blažiny lekce. Z českých snímků uspělo pouze Brutální vedro, které získalo zvláštní uznání v soutěži Proxima. Herečky Daniela Kolářová a Robin Wrightová převzaly za potlesku Velkého sálu Hotelu Thermal čestné ceny.

Nadnárodně srozumitelný bulharský příběh ovdovělé učitelky, kterou podvedou takzvaní šmejdi, ovládl 57. ročník karlovarského festivalu. Snímek Blažiny lekce vyhrál v hlavní soutěži Křišťálový globus, Elí Skorčeva si za něj odnesla trofej pro nejlepší herečku a další cenu Blažiným lekcím přidala ekumenická porota. „Děkuji za tuto báječnou cenu a za krásné přijetí našeho krásného filmu. Jsem poctěná a šťastná, že jsem zpátky na filmovém plátně a že se to takto povedlo po třiceti letech," uvedla dojatá herečka. „Tento film je věnovaný generaci našich rodičů, která se stala obětí přechodu k demokracii a tržnímu hospodářství v zemích východní Evropy," řekl režisér Stephan Komandarev.

Zvláštní cenu poroty dostala íránská sociální romance Prázdné sítě. „Je to pro mne velice emocionální, chci poděkovat otci, který se mnou točil, ale nedávno zemřel," uvedl mimo jiné režisér Behrooz Karamizade. Cenu za režii získal Babak Jalali za americký příběh afghánské emigrantky Fremont, který už se chystá do českých kin. Nejlepším hercem byl vyhlášen Herbert Nordrum ze severské tragikomedie Hypnóza, v níž terapie změní vztah mladého páru.

Zvláštní uznání připadlo nevšednímu libanonskému dokumentu Tanec na okraji sopky, v němž filmaři po výbuchu v bejrútském přístavu pochybují o smyslu své profese, z hlasování diváků vyšel vítězně nesoutěžní francouzský film z historické éry soubojů Ve jménu cti. V soutěži Proxima zvítězilo jihokorejské Početí, které sleduje dvojici zaskočenou neplánovaným těhotenstvím. „Celá se třesu. Nic mi neřekli, tak nevím, co mám říkat. Kvůli karlovarskému festivalu jsem poprvé vycestovala do zahraničí," uvedla režisérka Početí Ji-young Yoo. Zvláštní cenu poroty dostal indický Guras, jehož malá hrdinka hledá svého psíka. Zvláštní uznání obdržel jediný z tuzemských titulů v soutěžích, portrét mladíka bloudícího chaosem světa za slunečních erupcí Brutální vedro. Tvůrci jej v čele s režisérem Albertem Hospodářským označili za film, který má nabídnout prostor pro nastupující generaci. Evropští kinaři stejně jako mezinárodní novináři pak dali své ceny Hypnóze.

Během závěrečného ceremoniálu převzaly Cenu prezidenta festivalu za přínos kinematografii dvě herečky, Daniela Kolářová a Robin Wrightová. „Jsem dost rozrušená, v Karlových Varech jsem žila od čtyř do osmnácti let. Jsem ráda, že se hotel Pupp zase jmenuje Pupp, protože my holky ze střední školy jsme tehdy ještě absolvovaly taneční v Hotelu Moskva," uvedla v úvodu řeči Daniela Kolářová. Následně

připomněla srpen 1968 a nástup normalizace. „V těch příšerných poměrech jsem měla neuvěřitelné herecké štěstí. Potkala jsem se s originálními, inteligentními a slušnými lidmi a jsem ráda, že se s nimi mohu potkávat dodnes. Přeji české kinematografii hodně talentovaných tvůrců," řekla Kolářová závěrem.

„Chci poděkovat filmovému festivalu," řekla pak Robin Wrightová. „Je to skutečně zvláštní cena, protože to není cena za jeden konkrétní film, a já si to v hlavě počítala a říkala si, že hraji už čtyřicet let, ale mám pocit, že to jsou pouhé čtyři roky. Mít takovou práci a milovat ji tak moc je vzácná věc. Cítím se poctěna. Děkuji za to, že podporujete film, potřebujeme, aby se filmy opět hrály v kinech. Covid to zastavil a já mám ráda fanoušky filmu," dodala a uvedla, že karlovarský festival je jeden z vůbec nejlepších, kde byla.

Součástí večera byla rovněž jevištní show bratrů Cabanů či vzpomínka na zesnulé umělce. Závěrečným snímkem ročníku se stala novinka Šampioni s Woodym Harrelsonem v hlavní roli. Ten poslal video vzkaz: „Karlovy Vary je můj nejoblíbenější festival," řekl česky a omluvil se, že pokračovat už bude v mateřštině. „Rád bych tam byl s vámi. Poprvé jsem se do České republiky dostal s Milošem Formanem, když jsem propagoval Lid versus Larry Flynt," vzpomněl. „Doufám, že se uvidíme příští rok!" naznačil herec.

Festivalové statistiky dokládají, že 57. ročníku Varů se zúčastnilo bezmála 11 tisíc akreditovaných návštěvníků a prodalo se přes 123 tisíc vstupenek. Ve vybraných kinech bude část programu k dispozici ve festivalových ozvěnách Šary Vary. Příští, už 58. ročník se uskuteční od 28. června do 6. července 2024.

Sport

Markéta Vondroušová je šampionkou Wimbledonu

Česká tenistka Markéta Vondroušová ve finále Wimbledonu přemohla v sobotu 15. července světovou šestku Tunisanku Uns Džábirovou dvakrát 6:4 a slaví premiérovou grandslamovou trofej v kariéře. V první sadě zaostávala 2:4, ve druhé 1:3, překvapivě uspěla na trávě, která byla před turnajem jejím nejslabším povrchem. Zajistila si posun do elitní desítky světového žebříčku i finanční odměnu v přepočtu 65 milionů korun. Vondroušová se stala čtvrtou grandslamovou šampionkou v historii samostatného Česka, navázala na rovněž wimbledonské tituly Jany Novotné (1998) a Petry Kvitové (2011 a 2014), naposledy slavila Barbora Krejčíková na předloňském Roland Garros.

Levoruká rodačka ze Sokolova v předchozích čtyřech účastech v All England Clubu vyhrála jediný zápas, ale letos se prakticky z ničeho nic nastartovala k famózní jízdě.

Poradila si třeba s 12. nasazenou Ruskou Kuděrmětovovou, Chorvatkou Vekičovou a krajankou Bouzkovou, mezi nejlepší osmičkou vyřadila čtvrtou hráčku žebříčku Američanku Pegulaovou, v semifinále předčila Ukrajinku Svitolinovou a v sobotu odpoledne vyzrála i na favorizovanou Džábirovou. Stala se první nenasazenou vítězkou v historii turnaje.

„Vůbec nevím, co se právě děje. Je to neuvěřitelné," radovala se Vondroušová po zápase. „Minulý rok jsem touto dobou léčila zranění, je skvělé, že letos tady stojím, tenis je šílený."

Po porážkách ve finále Roland Garros 2019 a olympijských her v Tokiu tak v ostře sledovaném duelu na třetí pokus uspěla a ve 24 letech dosáhla na dosud nejvýraznější úspěch v kariéře.

Už si oblíbila travnaté dvorce, v zápasech na ještě nedávno proklínaném povrchu našla zalíbení, pochopila, jak využít své zbraně v podobě pestré nabídky řešení. Zlepšení předvedla i přítomným legendám Martině Navrátilové a Janu Kodešovi, který jí fandil přímo z její lóže.

Šikovnost ukázala Vondroušová už během první výměny finále, když Džábirovou překvapila na milimetry přesným lobem. Jenže více radosti zpočátku neprožívala. Během prvního gamu na podání musela likvidovat dva brejkboly, úspěšná byla jen v jednom případě a rychle ztrácela 0:2. S reakcí na nepříznivý vývoj dlouho nečekala, přesnou a důraznou hrou začala soupeřku nutit k chybám a manko smazala. Následující vyrovnanou pasáž utkání Češka zvládla lépe taktický a po zásluze srovnala na 2:2. Jenže pak přenechala iniciativu protivnici, uhrála jen jedinou z devíti výměn a opět se musela vypořádávat se ztrátou, tentokrát 2:4. Ani dalším škobrtnutím se ale nenechala vyvést z míry. Nejdříve čistou hrou vzala Tunisance podání a snížila na 3:4, pak poprvé v zápase bez větších potíží uhájila servis a srovnala na 4:4. Navíc tentokrát nepolevila. Naopak. Dále předváděla sebevědomý výkon, v souboji dvou technických hráček měla mírně navrch. K tomu Džábirová tropila víc a víc nevynucených chyb. I díky přesněji seřízeným mířidlům Vondroušová slavila třetí zisk podání sokyně, načež čistou hrou potvrdila skóre setu na konečných 6:4. A zatímco Češka mířila se zaťatou pravačkou spokojeně na lavičku, rozhozená Tunisanka spěchala do útrob stadionu.

Zpočátku druhého dějství pokračovala Vondroušová ve skvostné jízdě a bleskově si vypracovala výhodu brejku. Džábirová ovšem nesložila zbraně a po vzoru své finálové oponentky okamžitě odpověděla: srovnala a otočila. K tomu zvládla ještě odskočit. Ztráta 1:3 nebyla pro Vondroušovou nic neřešitelného. Češka opět postupovala podle osvědčeného receptu, který zabíral na neduh v podobě manka dvou her. I tentokrát se vrátila zpátky. Vzdor Tunisanky definitivně zlomila za stavu 4:4, když pošesté v zápase ukořistila její podání. Během vedení 5:4 šla servírovat, naprosto klidná si vypracovala tři mečboly. Při prvním ještě zakolísala, když předvedla dvojchybu, druhý už proměnila po mrštném přesunu k síti. Zahrála vítězný míč a samou radostí se svalila na trávník. Džábirová se po třetím prohraném grandslamovém finále jen těžko bránila slzám: „Je to nejbolestivější porážka v kariéře."

Zpracováno podle:
www.idnes.cz

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Mons. Martin David byl jmenován biskupem Diecéze ostravsko-opavské

Papež František 4. července 2023, jmenoval biskupa Martina Davida, administrátora Diecéze ostravsko-opavské, novým sídelním biskupem téže diecéze. Po zesnulém biskupovi Františku Václavu Lobkowiczovi se tak stává v pořadí druhým biskupem nejmladší diecéze v zemi.

Martin David se narodil 15. srpna 1970 v Čeladné (okr. Frýdek-Místek) a vyrůstal v obci Ženklava (okr. Nový Jičín). Má tři sourozence, bratra a dvě sestry. Po maturitě na Středním odborném učilišti strojírenském v Kopřivnici pracoval jako mechanik strojů a zařízení ve Státním podniku Tatra Kopřivnice. V letech 1989-90 absolvoval základní vojenskou službu a opět až do roku 1993 pracoval v Tatře.

Od roku 1991 začal při zaměstnání dálkově studovat teologii na Cyrilometodějské teologické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, kde byl v roce 1994 přijat k dennímu studiu teologie. Po ukončení studia v roce 1999 nastoupil jako jáhen ve funkci prefekta do Teologického konviktu v Litoměřicích. 24. června 2000 přijal v katedrále Božského Spasitele v Ostravě z rukou biskupa Františka Václava Lobkowicze kněžské svěcení.

Jako farní vikář poté působil ve farnosti u konkatedrály Nanebevzetí Panny Marie v Opavě. V roce 2002 byl jmenován administrátorem farnosti Stěbořice a *excurrendo* administrátorem farnosti Hlavnice. Od roku 2000 do roku 2007 byl také pověřen službou kaplana pro mládež v děkanátu Opava. V roce 2008 jej biskup František Václav Lobkowicz jmenoval generálním vikářem ostravsko-opavské diecéze. Dne 12. ledna 2012 udělil papež Benedikt XVI. Martinu Davidovi čestný titul Kaplan Jeho Svatosti (Monsignor).

7. dubna 2017 jmenoval papež František Mons. Martina Davida pomocným biskupem ostravsko-opavským a titulárním biskupem Tucca di Numidia. Biskupské svěcení přijal 28. května 2017. Hlavním světitelem byl biskup František Václav Lobkowicz a spolusvětiteli olomoucký arcibiskup Jan Graubner a brněnský biskup Vojtěch Cikrle. Jeho biskupské heslo je *Verbum Caro Factum Est* (Slovo se stalo tělem, Jan 1,14)

1. června 2020 byl pomocný biskup ostravsko-opavské diecéze Mons. Martin David jmenován apoštolským administrátorem „sede plena et ad nutum Sanctae Sedis" téže diecéze dekretem Kongregace pro biskupy. Po úmrtí biskupa Františka Václava Lobkowicze, 17. února 2022, se stal jejím apoštolským administrátorem („sede vacante"). Biskup Martin David je členem Stálé rady ČBK a předsedou Komise pro liturgii a Smíšené komise ČBK a KVŘP.

4. července 2023 jmenoval papež František biskupa Martina Davida sídelním biskupem Diecéze ostravsko-opavské. Nový diecézní biskup se úřadu ujme při slavnostní liturgii 31. srpna v ostravské katedrále Božského Spasitele při mši svaté v 16.00 hodin. Biskupa Martina do úřadu uvede apoštolský nuncius v ČR Mons. Jude Thaddeus Okolo za účasti dalších biskupů i kněží a věřících diecéze.

Kardinál Zuppi na misi v USA doručil Bidenovi papežův dopis

Ve dnech 17.-19. července navštívil kardinál Matteo Zuppi, vyslanec Svatého otce, v doprovodu úředníka Státního sekretariátu Svatého stolce hlavní město USA, Washington, aby pokračoval v misi, kterou mu svěřil papež František, a aby se setkal s prezidentem Spojených států amerických Josephem R. Bidenem.

Po příjezdu na apoštolskou nunciaturu 17. července večer kardinál Zuppi jednal s monsignorem Timothy Broglieim, předsedou Konference katolických biskupů Spojených států. Následující den dopoledne se v Rayburn House Office Building vatikánská delegace, k níž se připojil apoštolský nuncius Mons. Christophe Pierre a Mons. Séamus Patric Horgan, poradce apoštolské nunciatury, setkala se členy Komise vlády Spojených států pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (Helsinská komise), kterým představila povahu a průběh mírové mise a společně se zamýšleli nad způsoby, jak by mohla být účinnější.

18. července odpoledne byli papežský vyslanec a ostatní členové delegace vydali do Bílého domu, kde je přijal prezident Biden, jemuž kardinál Zuppi předal dopis Svatého otce a poukázal na papežovu lítost nad utrpením způsobeným válkou. Setkání, které začalo krátce po 17. hodině a trvalo přes dvě hodiny a proběhlo v atmosféře velké srdečnosti a vzájemného naslouchání. Delegace byla během setkání ujištěna o plné ochotě podporovat iniciativy v humanitární oblasti, zejména ve prospěch dětí a nejzranitelnějších osob, a to jak v reakci na tuto naléhavou situaci, tak v zájmu podpory cest vedoucích k míru.

Ráno 19. července se vatikánská delegace zúčastnila modlitby a následné snídaně senátorů v budově amerického Kongresu, během níž měl kard. Zuppi příležitost informovat účastníky o setkáních, která absolvoval během různých etap své mírové mise. Během této schůzky bylo oceněno úsilí Svatého stolce a zdůrazněna odpovědnost každého člověka za práci pro mír.

Vítězný film 57. MFF Karlovy Vary oceněn také ekumenickou porotou

Ekumenická porota 57. Mezinárodního filmového feastivalu Karlovy Vary udělila svoji hlavní cenu bulharskému dramatu Blažiny lekce. Toto koprodukční drama (Urotcite na Blaga, Bulharsko, Německo, 2023), které se stalo nejúspěšnějším filmem karlovarské hlavní soutěže, vypráví příběh sedmdesátileté učitelky v důchodu, která se snaží koupit hrob pro svého právě zemřelého manžela. Jeho urnu do něj musí uložit do 40 dní od úmrtí, jinak se nedostane do nebe, jak je Blaga přesvědčena. Stejně jako uvěřila této "pohádce", uvěří také "telefonním šmejdům", kteří ji oberou o vše, a tak musí Blaga sháněť peníze na zakoupení hrobu, kde se dá.

Režisér Stephan Komandarev ve svých posledních dílech systematicky kritizuje neblahou sociální situaci v postkomunistickém Bulharsku. V sugestivním dramatu s bravurním hereckým výkonem Eli Skorčevy v roli Blagy, která si za svoji roli z Karlových Varů odnesla ocenění za nejlepší ženský herecký výkon, se tentokrát zaměřil na generaci často zranitelných a ohrožených seniorů.

Ekumenická porota se k filmu Blažiny lekce vyjádřila takto: "Až do poslední minuty filmu divák doufá, že hlavní hrdinka prožije katarzní chvíle a svých činů začne litovat. Blaga však zůstává věrná svému pevnému přesvědčení a zdá se, že nemá jinou možnost než jednat nemorálně. Osud této ženy odráží těžký úděl starších lidí v postkomunistickém Bulharsku, kteří mezi bojem o přežití, korupcí a vykořisťováním často už nevědí, na koho se mohou spolehnout. K tomu přistupuje nábožensky motivovaný strach o spásu jejího manžela. Tento film vypráví o vztahu mezi individuální odpovědností a společenskými normami bez jakýchkoli příkras, a tak je pro nás těžké cítit sympatie k hlavní hrdince. Zároveň nás ale film nutí k otázce, zda bychom v její situaci dokázali najít sílu zachovat se jinak."

Podle: www.cirkev.cz

Poselství Svatého otce Františka ke 3. Světovému dni prarodičů a seniorů (23. července 2023)

Drazí bratři a sestry,

„Jeho milosrdenství (trvá) od pokolení do pokolení" (Lk 1,50) je tématem 3. Světového dne prarodičů a seniorů. Toto téma nás přivede k jednomu požehnanému setkání – setkání mladé Marie a její starší příbuzné Alžběty (srov. Lk 1,39-56). Alžběta, naplněna Duchem Svatým, se obrací k Boží Matce slovy, která po tisíciletích dávají rytmus naší každodenní modlitbě: „Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný plod života tvého" (v. 42). A Duch Svatý, který již sestoupil na Marii, ji pobízí, aby odpověděla svým *Magnificat*, v němž hlásá, že Pánovo milosrdenství trvá od pokolení do pokolení. Duch Svatý žehná a doprovází každé plodné setkání mezi různými generacemi, mezi prarodiči a vnoučaty, mezi mladými a seniory. Bůh si totiž přeje, aby mladí lidé potěšili srdce seniorů a čerpali moudrost z jejich životních zkušeností, jako to učinila Marie u Alžběty. Ale především si Pán přeje, abychom seniory nenechávali osamělé, abychom je neodsouvali na okraj, jak se to dnes, bohužel, příliš často děje.

Je krásné, jak blízko k sobě letos má slavení Světového dne prarodičů a seniorů a Světového dne mládeže. Oba mají jako téma Mariinu „chvatnou" návštěvu (srov. v. 39) Alžběty a vedou nás k zamyšlení nad vztahem mladých lidí k seniorům. Pán doufá, že mladí lidé při setkání s nimi přijmou výzvu, aby uchovali jejich vzpomínky a díky seniorům poznali dar sounáležitosti s širšími dějinami. Přátelství staršího člověka pomáhá mladému, aby nezplošťoval život na pouhou přítomnost a pamatoval na to, že ne všechno závisí na vlastních schopnostech. Starším lidem, naopak, přítomnost mladého člověka skýtá naději, že to, co prožili, se neztratí, a že se jejich sny uskuteční. Zkrátka, Mariina návštěva u Alžběty a vědomí, že Boží milosrdenství se přenáší z jedné generace na druhou, odhalují, že nemůžeme kráčet – nebo se dokonce spasit – sami a že Boží zásah se vždy projevuje v celku, v dějinách národa. Sama Maria to říká v modlitbě *Magnificat*, když jásá v Bohu, který vykonal nové a překvapivé divy, věrný příslibu danému Abrahámovi (srov. v. 51-55).

Abychom lépe přijali Boží styl jednání, pamatujme, že čas je třeba prožívat v jeho plnosti, protože největší skutečnosti a nejkrásnější sny se neuskutečňují v jednom okamžiku, nýbrž prostřednictvím růstu a zrání: na cestě, v dialogu, ve vztahu. Proto ti, kdo se soustředí pouze na okamžitou situaci, na vlastní výhody, kterých je třeba rychle a dravě dosáhnout, na to, aby měli „všechno a hned", ztrácejí ze zřetele Boží působení. Jeho plán lásky, naopak, zahrnuje minulost, přítomnost i budoucnost, pojímá a spojuje generace. Je větší než my, ale zahrnuje každého z nás a v každém okamžiku nás volá, abychom *pokračovali vpřed*. Pro mladé lidi to znamená, že mají být připraveni vymanit se z pomíjivé přítomnosti, v níž nás může virtuální realita uvěznit a zabránit nám dělat konkrétní skutky. Pro starší lidi je to výzva k tomu, aby si nevšímali úbytku fyzických sil a nelitovali promarněných příležitostí. Hleďme kupředu! A nechme se utvářet Boží milostí, která nás z generace na generaci osvobozuje od setrvačnosti a od lítosti nad minulostí.

V setkání Marie a Alžběty, mládí a stáří, nám Bůh dává svou budoucnost. Mariina cesta a Alžbětino přijetí nám totiž otevírají dveře ke zjevení spásy. Skrze jejich objetí proniká s radostnou něhou do lidských dějin Boží milosrdenství. Rád bych proto všechny povzbudil, aby nad tímto setkáním rozjímali, aby zavřeli oči a představili si jako na fotografii ono objetí mezi mladou Matkou Boží a starší matkou svatého Jana Křtitele, představili si ho v mysli a promítli do svého srdce, aby si ho uchovali v duši jako zářivou vnitřní ikonu.

A dále bych vás chtěl vyzvat, abychom přešli od představ ke konkrétním činům, abychom něco udělali pro prarodiče a seniory. Nenechávejme je osamělé, jejich přítomnost v rodinách a společenstvích je cenná, umožňuje nám poznat, že sdílíme stejné dědictví a jsme součástí národa, jehož kořenů si vážíme. Právě senioři nám předávají naši příslušnost ke svatému Božímu lidu. Církev i společnost je potřebuje. Předávají přítomnosti minulost, která je nezbytná pro budování budoucnosti. Važme si jich, neochuzujme se o jejich společnost a je neochuzujme o tu naši. Nedovolme, aby byli senioři odsunuti na okraj společnosti!

Světový den prarodičů a seniorů má být takovým malým jemným znamením naděje pro ně i pro celou církev. Proto opět vyzývám všechny – diecéze, farnosti, sdružení, společenství – aby jej slavili a zaměřili se na přemíru radosti z obnoveného setkání mladých a starých. Vám, mladým, kteří se chystáte na cestu do Lisabonu nebo kteří budete Světový den mládeže prožívat ve svých domovech, bych chtěl říci: Než se vydáte na cestu, jděte navštívit své prarodiče, navštivte některého osamělého starého člověka! Jeho modlitba vás bude provázet a vy si ve svých srdcích ponesete požehnání z onoho setkání. Vás, seniory, prosím, abyste doprovázeli modlitbou mladé lidi, kteří se chystají slavit Světový den mládeže. Tito mladí lidé jsou Boží odpovědí na vaše prosby, plodem toho, co jste zaseli, znamením, že Bůh svůj lid neopouští, ale vždy ho omlazuje fantazií Ducha Svatého.

Drazí prarodiče, drazí starší bratři a sestry, kéž na vás sestoupí požehnání z objetí Marie a Alžběty a naplní vaše srdce pokojem. S láskou vám žehnám. A vy se za mě modlete, prosím.

V Římě u sv. Jana v Lateránu 31. května 2023,
na svátek Navštívení Panny Marie

František

Modlitba k 3. Světovému dni prarodičů a seniorů 2023

Panno Maria, Matko víry a naděje,
vzore pro toto lidstvo pokřivené lhostejností,
učiň mě stejně ochotným jako jsi byla ty přijmout Boží vůli,
velebit a chválit jeho milosrdenství.

Maria, Matko statečnosti, ty, která znáš mé srdce,
nedopusť, abych ztratil odvahu.
S důvěrou odevzdávám svůj život do tvých rukou.
Uzdrav mé rány, kéž mě na cestě provází tvá něha.

Tvá přítomnost, Matko lásky, nám umožňuje
zakoušet radost z toho, že vidíme naše rodiny sjednocené.
Pomoz mi předávat Boží něhu a lásku vnoučatům a mladým,
abychom se mohli modlit nejen za ně, ale i spolu s nimi.

Vyprošuj mi, Maria, dar Ducha Svatého:
kéž mě podpírá v mé slabosti, vdechuje útěchu do mého srdce,
abych mohl zanechat stopy víry mezi mladými,
svědectví o kráse života, vědomí, že život má svůj konec
a že za ním čeká Otcova náruč.

Amen.

Znal hodnotu věrnosti pravdě

Františkán Karel Gereon Goldmann

Zbožný, ale zcela „normální“ kluk

Karel Goldmann se narodil v roce 1916, a už když mu byly tři roky, přestěhoval se s rodinou do Fuldy (ve fuldské katedrále je hrob svatého Bonifáce, apoštola Německa; tím, čím byli svati Cyril a Metoděj v 9. století pro náš národ, byl pro Němce o dvě století dříve svatý Bonifác). Měl to štěstí, že rodina žila poctivým katolickým životem. Přestože někteří u něho rozpoznávali už v dětství budoucí duchovní povolání, byl pro různé darebačiny poměrně často bit svým spravedlivým otcem. V osmi letech začal denně ministrovat.

V tu dobu mu umřela maminka. To jeho další vývoj dost ovlivnilo. Po čtyřech letech se otec znovu oženil, vzal si maminčinu mladší sestru, a tak k původně šesti Karlovým bratřím přibylo ještě pět sourozenců, tentokrát i dvě děvčata. Rodina se přestěhovala do Kolína nad Rýnem.

Angažovaný mladý katolík

Dorůstajícímu Karlovi se ve škole dařilo a začal se angažovat i v náboženské oblasti: „Vstoupil jsem do spolku katolické mládeže ‚Nové Německo‘ a pod vedením otců jezuitů jsem v něm strávil pět roků. Spolek nám mladým dal opravdu důkladnou křesťanskou výchovu – přednášky, schůzky, duchovní cvičení, sport a hry, divadlo, pěvecký kroužek a velké prázdninové tábory, tedy vše, co může takového kluka zaujmout a přivést k velkým ideálům. Vychovávali nás k tomu, abychom pomáhali chudým a trpícím.“

Roku 1933 byla v Německu nastolena nacionálně socialistická diktatura. Po zákazu činnosti katolických spolků pokračovali mladí katolíci dál v jejich náplni, jen s větší ostražitostí a se stále jasnějším pohledem na zrůdnost nacismu. To vše ale měl být jen začátek a jakýsi výcvik pro to, co přišlo později.

Fr. Karel Gereon Goldmann jako voják za druhé světové války

Františkán a voják

V říjnu 1936 nastoupil Karel do noviciátu k františkánům. S novým řeholním jménem Gereon a s pevným rozhodnutím pokračovat ke kněžství složil pár dnů před vypuknutím války zkoušky z filozofie. Pak byl ovšem se svými spolubratřími povolán do kasáren k vojenskému výcviku. Bohoslovci zde byli záměrně pro svou víru šikanováni a ponižováni. Proto se domluvili: „Mysleli jsme si, že to na skutečné frontě nemůže být horší, a tak jsme se spolu s deseti dalšími teology přihlásili k nasazení na východní frontu. Ne že by se nám chtělo kdovíjak bojovat, ale nedokázali jsme už dál snášet zatuchlý kasárenský vzduch.“

V jednotce SS a mezi nacisty

Bylo pro ně překvapením, že se dostali k jednotce SS. Podobně jako pak i na dalších místech, i zde se hned stali středem pozornosti a terčem protikatolických útoků. Měli však za sebou dobrou přípravu od jezuitů a z důkladných studií, a tak se nezalekli. Drželi pohromadě a ani o píď ze své víry neustoupili. Zvlášť Gereon, který za ostatní mluvil nejčastěji, se dostal do mnoha nepříjemných situací. Ale vždy díky svým znalostem a neohroženému nebojácnému suverénnímu postoji, a to i vůči velitelům, vycházel ze všech střetů vítězně a navíc se mu dařilo v takto vynucených diskuzích osvětlovat ostatním vojákům nepoctivost nacistické ideologie.

Vcházel jejich dveřmi a vyváděl je svými

Protože měl dobře prostudované Hitlerovy projevy a jeho životopis, dokázal vždy argumentovat s použitím filozofie a logiky tak, že ti, kdo chtěli napadat papežství, Církev a cokoli dalšího z katolické víry, odcházeli sami zesměšněni. Často se navenek tvářil, že postoje a výroky Hitlera bere jako oprávněné a správné, a pak je dokázal zasadit do konkrétních souvislostí a tím zcela uzemnil odpůrce, provokatéry a posměvače. Takto postupně narůstala autorita jak Gereona, tak i ostatních bohoslovců.

Esesáci v kostele

Vytvořili si prostor, že i zde přímo na frontě v oddíle SS, tolik nepřátelském vůči všemu katolickému, mohli zcela veřejně plnit všechny své náboženské povinnosti. Kdo chce, hledá způsob, kdo nechce, hledá výmluvy… Jejich příklad oslovoval i další. Na všech místech, kde zrovna jejich jednotka byla, denně přicházeli do kostela na mši svatou. Zprvu z toho kněz i věřící byli vždy nervózní. Uniformu SS v kostele nikdo nečekal. Uklidnili se však, když je viděli zbožně přistupovat ke Svatému přijímání a díky rozhovorům po bohoslužbách v nich pak mohli objevit bohoslovce. Většinou je ještě pohostili a dali jim nějaké dobroty s sebou.

Nejlepší v důstojnickém kurzu

Gereon a jeho přátelé brzy narušili představy nacistů o kněžích a bohoslovcích jako o povalečích a darmožroutech. Vykazovali ty nejlepší výsledky. Není divu, že se objevila nabídka, aby nastoupili na důstojnický kurz. Přijali. Prošli velmi náročným výcvikem a vše zvládli tak, že mezi prvními deseti nejlepšími bylo osm bohoslovců. Zdálo se, že nic už nebránilo jejich povýšení.

Byl v tom háček

V předvečer povýšení si všech osm bohoslovců předvolal velitel: „Bude mi ctí vás zítra přijmout jako důstojníky do SS. I vy si jistě uvědomujete, jaká je to pro vás čest, že budete moci sloužit v nejlepší vojenské jednotce na světě." Gereon vzpomíná: „Pomysleli jsme si, určitě v tom bude nějaký háček."

A hned se ukázalo jaký: „Pánové, této poctě však stojí v cestě malá překážka. Byli byste tak laskaví a podepsali toto prohlášení?" Bohoslovci stáli mlčky a velitelův pobočník předčítal text prohlášení: „Tímto prohlašuji, že vystupuji z katolické církve, a slibuji, že se nevrátím do semináře ani do kláštera."

Heinrich Himmler, šéf SS a gestapa, a Reinhard Heydrich (později správce protektorátu Čechy a Morava) při anšlusu Rakouska ve Vídni v březnu 1938. Rok na to bylo Československo obsazeno německou armádou

Ale bohoslovci měli jasno. Nejlepší z nich, teolog z fuldského semináře, to řekl v té vážné chvíli nahlas: „Pane majore! Přišel jsem k SS z wehrmachtu. Ve wehrmachtu jsme měli na sponě řemenu nápis: Bůh s námi; u SS je na ní napsáno: Moje čest je věrnost. Pane majore, musím se zeptat: Chcete povýšit na důstojníka SS člověka, který za to zradí věrnost slíbenou Bohu? Když někdo zradí Boha, lze jeho slovu ještě věřit?" A bylo rozhodnuto. Velitel se jen zeptal: „A ostatní pánové mají stejný názor?" – „Ano, pane majore!" zvolali všichni jednohlasně.

Dal rozkaz, ať počkají, a když se vrátil, zasalutoval levou rukou (o pravou už dávno přišel v bojích) a rozechvělým hlasem řekl: „Děkuji vám, pánové. Nic jiného jsem od vás ani nečekal!" Otočil se k pobočníkovi, který tam stále ještě stál s papírem v ruce: „Kéž bych měl celý prapor takových teologů!" Povýšení se samozřejmě nekonalo.

Osudné prohlášení

Kvůli následným problémům pak Gereon sepsal osm hustě popsaných stran, na nichž vysvětlil svůj postoj. Vše začínalo slovy: „Tímto prohlašuji, že národní socialismus a SS jsou pro mě nepřijatelné…" Vše dopodrobna objasnil na základě dějin, filozofie a náboženství. Pak navštívil ostatní seminaristy a prosil je, aby i oni podepsali toto prohlášení. Ke svému údivu však zjistil, že se nenašel ani jeden, který by podpis připojil. Vyjádření považovali za přesné a správné, ale v dané chvíli za nerozvážné a příliš ostré. Prohlášení tedy předal velení jen se svým podpisem.

Následky na sebe nenechaly čekat

O pár dnů později se k tomu vyjádřil sám Heinrich Himmler (říšský vůdce SS a šéf gestapa), který spis pročetl a rozhodl: „Okamžitě vyloučit z SS a vrátit zpět do wehrmachtu!" Zpětně se ukázalo, že to bylo lepší řešení. Gereonovi u wehrmachtu sice válka neskončila, ale i nadále prožíval zvláštní Boží pomoc a ochranu jako odpověď na jeho věrnost katolické víře. Ostatní bohoslovce poslali s divizí do Ruska a téměř všichni padli u Leningradu.

Gereon na to vzpomíná: „Jeden věrný kamarád, který vyvázl se zraněním, mi pak řekl, že je schválně postavili do první linie… Kdyby tehdy radši podepsali!"

Zdravotníkem krůček od smrti

Protože si Gereon hned ze začátku dal zásadu, že na nikoho nevystřelí a že nikoho nezabije, cíleně se propracoval ke zdravotníkům, kde tuto svou zásadu nemusel porušit. Pod záštitou Červeného kříže pak se svou jednotkou na mnoha bojištích ošetřoval zraněné a sloužil umírajícím. Přestože mu mnohokrát hrozilo nebezpečí smrti, vždy vyvázl, i když to bylo jen o pověstný vlásek. Několikrát byl obžalován od vlastních, a dokonce stanul před vojenským soudem. Padl i rozsudek smrti. A přece díky malému zpoždění se vše změnilo a rozsudek nebyl vykonán.

Pro své jednoznačné nesouhlasné názory na nacismus se stal i součástí přípravy atentátu na Hitlera jako tajná spojka. Atentát v červenci 1944 se však nepovedl.

Fr. Karel Gereon Goldmann při mši svaté

Mimořádné dovolení papeže

Jeho osudy jsou až neuvěřitelně, přímo hmatatelně propojeny s Boží všemohoucností. Ta jej nejen obdivuhodně chránila, ale jinak si nelze vysvětlit ani zvláštní požehnání, které ho provázelo. Přestože byl jen bohoslovec pouze s ukončeným studiem filozofie, tedy bez teo-

logického vzdělání, dostal přímo od papeže Pia XII. dovolení, aby byl vysvěcen na kněze. Stalo se to v době, kdy už byl uvězněn v alžírském zajateckém táboře v Rivetu.

Jako kněz potom sloužil v dalších zajateckých táborech. V táboře Ksar es Souk v Maroku, kde měli vězni otřesné podmínky, se mu podařilo téměř nemožné. Přes prvotní tvrdý odpor proti víře – vždyť předchozího kaplana vyhnali sami vězni kamením – se po jeho usilovné snaze začaly účastnit bohoslužeb denně stovky vězňů. Po letech prožitých bez svátostí přistupovali ke svaté zpovědi a pravidelně i ke Svatému přijímání. Dokonce si přímo v zajateckém táboře vybudovali kapli.

Naplněný sen

Po válce, po návratu ze zajetí a po doplnění studia se Gereon přihlásil na misie do Japonska a od roku 1954 tam požehnaně působil. Tím se mu splnil chlapecký sen. Když ještě jako malý chodil do klášterní školy, přijel je navštívit misionář z Japonska a vyprávěl o své misii. Po přednášce za ním malý Karlík zašel a prosil jej, aby ho vzal s sebou do Japonska. On ho sice odmítl, ale poradil: „Když se budeš každý den modlit jeden zdrávas na tento úmysl, určitě se jednoho dne do Japonska dostaneš." A budoucí františkán to vzal vážně. Mohl snad Bůh na tuto modlitbu neodpovědět?

P. Marek Dunda
Převzato z časopisu Milujte se 64/2023
Podle knihy Gereona Goldmanna „Ve stínu Všemocného: Pravdivý příběh františkána mezi nacisty", Karmelitánské nakladatelství, Praha, 2021

Fr. Karel Gereon Goldmann

Fr. Karel Gereon Goldmann působil v Japonsku od roku 1954 do konce roku 1994. Působil jako misionář a farář ve farnosti sv. Alžběty v Tokiu. V roce 1965 byl oceněn za dobročinné skutky. V letech 1954 až 1975 dokázal z peněžních příspěvků postavit kostely, domovy, nemocnice, sociální stanice, sociální obytné stavby a organizoval sbírky a řídil sociální služby. Zařizoval bezúročné půjčky pro potřebné. Naplno se věnoval pastorační práci - křtil, zpovídal, sloužil mše svaté, konal přednášky a kázáními po celém Japonsku a organizoval poutě do Izraele a Evropy.

V letech 1965 - 1994 rozšířil pole působnosti do Indie, kde se díky jeho pomoci postavilo mnoho domů, kostelů, klášterů, nemocnic a stanic pro misijní provincii karmelitánů v Kerale v jižní Indii. V roce 1975 založil v Tokiu Institut St. Gregorius pro církevní hudbu a liturgii. V roce 1993 byl přijat japonským císařem jako uznání za jeho sociální práci po založení dětského domova Santa Maria.

Dne 25. ledna 1994 se po těžké nemoci vrátil zpět do Německa do Fuldy, kde žil až do své smrti ve františkánském klášteře. Fr. Karel Gereon Goldmann zemřel 26. července 2003 ve věku 86 let.

Modlitby sv. Františka

Pane,
udělej ze mne nástroj svého pokoje:

kde je nenávist, tam ať přináším lásku,
kde je křivda, ať přináším odpuštění,
kde je nesvár, ať přináším jednotu,
kde je omyl, ať přináším pravdu,
kde je pochybnost, ať přináším víru,
kde je zoufalství, ať přináším naději,
kde je temnota, ať přináším světlo,
kde je smutek, ať přináším radost.

Pane, učiň, ať nechci tolik
být utěšován, jako spíše utěšovat,
být chápán, jako spíše chápat,
být milován, jako spíše milovat.

Neboť tak jest:

kdo se dává, ten přijímá,
kdo na sebe zapomíná, ten je nalézán,
kdo odpouští, tomu se odpouští,
kdo umírá, ten povstává k věčnému životu.

* * *

Nejvyšší, slavný Bože,
osvěť temnotu mého srdce
a dej mi pravou víru,
pevnou naději,
dokonalou lásku,
hlubokou pokoru,
rozum a poznání,
abych plnil tvé pravé a svaté nařízení.
Amen.

* * *

Ať uchvátí, prosím, Pane,
ohnivá a sladká moc tvé lásky
mou duši
skrze všechno, co je zde pod nebem,
abych zemřel láskou k tvé lásce,
jako tys zemřel z lásky k mé lásce.

Česká Misie v Chicagu Vás srdečně zve na

VÝROČNÍ PIKNIK

v neděli 27. srpna 2023

od 12:00 v poledne do 6:00 PM

na zahradě České misie

9415 Rochester Ave, Brookfield, IL

Před piknikem Vás zveme v 10.30 dopoledne na ČESKOU MŠI SVATOU V NAŠEM KOSTELE

K poslechu, zpěvu a tanci hraje po celé odpoledne:

DJ Tony,

skupina „Borůvky“ a hosté

Bude připraveno výborné občerstvení:

Jako speciality grilované makrely, dále tradiční bramboráky,
langoše, teplé klobásy a párky, a další pochoutky,
pečivo všeho druhu, zmrzlina a dobře chlazené nápoje

Točená Plzeň 16oz za 5,-

Nebude chybět bohatá tombola.

Těšíme se na Vaši návštěvu.

Informace: 708 - 255 5117 nebo 708 - 533 1050

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken
Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home
10501 West Cermak Road
Westchester, Illinois 60154
Other Funeral Home locations available upon request

Direct Line: **773-910-3400**
Chapel: **708-562-5900**
e-mail:
marikbaken@sbcglobal.net
Continuing the Marik Family Tradition of Funeral service

Tatraship

Medzinárodná preprava

S našou neobmedzenou prepravnou kapacitou ponúkame všetky druhy námornej nákladnej dopravy a súvisiace služby.

Zasielani malých balíkov letecky a loďou.
Objemné náklady, kontajnery na sťahovanie.
Preprava motorových vozidiel a ďalšie služby.

Adresa:
7250 W 90th Street, Bridgeview, IL 60455
Telefon: 708 576 8834
Email: **info@tatraship.com**
Viac informácií na: **www.tatraship.com**

www.DrSimkovic.com

Northwest Dental Center
Doctor of Dental Surgery
Oleg M. Simkovic

Implant Surgery, General Dentistry, & Oral Care
Mluvíme česky a slovensky - 32 let praxe

740 Northwest Highway
Fox River Grove, IL 60021
Ph (847) 639-9300 Nwdental@att.net

CCU life
CZECH CATHOLIC UNION

České Katolické Jednoty

Fraternal Life Insurance Since 1879

Insurance & Annuity Products

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127
(216) 341-0444
www.czechccu.org

Advokátní kancelář H&P Laws s.r.o.
Zajišťujeme právní a realitní služby na území České republiky

JUDr. Jaroslav Horký
Sokolovská 6/85,
18600 Praha - Karlín

Tel. +420 221 719 041
Fax. +420 221 719 059
Mob. +420 602 205 400
jhorky@ak-hp.cz
www.ak-hp.cz

Vděčná vzpomínka

Letošního 10. srpna tomu bude osm let, kdy byl ve věku 96 let povolán na věčnost náš milovaný duchovní Otec

Mons. Josef Šach

Narodil se 22. dubna 1919 v Hořovicích ve středních Čechách.
Vyučil se v lahůdkářství, byl členem a cvičitelem Sokola,
za války dělal obchodního příručího u Batě ve Zlíně.
Po únoru 1948 uprchl přes Rakousko do Anglie a
nakonec se dostal do Kanady, kde opět pracoval u Batě.
V Torontu navštěvoval český kostel sv. Václava,
kde též vzniklo jeho pozdní kněžské povolání.
V roce 1955 odjel do Nepomucena v Římě,
kde na Lateránské univeriztě vystudoval teologii.
Ve věku 42 let byl vysvěcen na kněze o Vánocích roku 1961.
Z Říma se vrátil do Kanady a působil potom
v několika farnostech hamiltonské diecéze.
Při práci na zahradě přišel o pravé oko, ale zůstal dál v pastoraci.
Roku 1970 založil českou misijní farnost sv. Vojtěcha v Burligtonu,
kde působil až do svého odchodu na odpočinek v roce 2001.
Po celé Kanadě a do USA i dalších zemí světa posílal
katolické občasníky, kde povzbuzoval krajany k horlivé víře.
Pořádal sbírky pro Nepomucenum, pro sochu Panny Marie
v Exilu a mnoho dalších charitních akcí.
V roce 2006 byl papežem Benediktem XVI.
jmenován Monsignorem a Čestným prelátem.
Poslední léta svého života strávil v domově důchodců
u sester sv. Alžběty v Hamiltonu.
Zemřel 10. srpna 2015.
Pochován je u kostela sv. Vojtěcha na hřbitově v Burligtonu.

Vzpomeňte si na něho v modlitbě spolu s námi

Spolubratři kněží a věřící z českých misií v Kanadě a ve Spojených státech

Vzpomínkovou mši sv. budeme za Mons. Josefa Šacha obětovat v České misii v Brookfieldu ve středu 9. srpna 2023 v 10.00 dopoledne

Vzpomínka na Otce biskupa

Jděte do celého světa

Před dvěma roky 10. srpna 2021 byl Nebeským Otcem povolán na věčnost náš milovaný duchovní pastýř

Mons. ThDr. Petr Esterka

pomocný biskup brněnský
a titulární biskup čefalenský
pověřený duchovní péčí
o české katolíky v cizině

Narodil se 14. listopadu 1935
v Dolních Bojanovicích na Moravě
Na kněze byl vysvěcen 9. března 1963
v bazilice sv. Jana v Lateráně v Římě
Na biskupa byl konsekrován 11. září 1999
v katedrále sv. Petra a Pavla v Brně
Zemřel 10. srpna 2021
v diecézi Orange v Kalifornii v USA
Pohřben byl 24. září 2021
v rodných Dolních Bojanovicích

Modleme se za našeho Otce biskupa:
Bože, tys dal svému služebníku,
zemřelému biskupu Petrovi
plnou účast na Kristově kněžství,
aby v církvi plnil poslání, které jsi svěřil apoštolům;
přijmi ho také do jejich společenství v nebi.
Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Mši svatou za spásu jeho duše budeme obětovat v České misii v Brookfieldu, IL v neděli 6. srpna 2023 v 10.30 dopoledne

S vděčností vzpomínají

Fr. Libor Švorčík a České misie v Kalifornii
Mons. Dušan Hladík a Česká misie v Chicagu
Fr. Antonín Kocurek a Česká misie v New Yorku
Fr. Ján Čukáš a Česká misie v Torontu

Vroucí vzpomínka

Letošního 10. srpna tomu bude jedenáct let,
co byl všemohoucím Bohem povolán
z pozemského života na věčnost
náš milovaný tatínek a dědeček, pan

Rudolf Boleslav

Narodil se 29. března 1924 v rodině řídícího učitele v Křižanovicích na Moravě.
Ihned po komunistickém převratu v roce 1948 odešel za hranice, kde se účinně zapojil jako agent do protikomunistického odboje.
V roce 1950 odešel do USA, kde též založil rodinu a se svou manželkou Andělou vychovali dva syny Rudolfa a George.
Po celý život byl věrný svému moravskému původu, měl rád rodnou zem, její kulturu a písně, které rád zpíval i v pěveckých sborech. Byl člověkem společenským, neustále obklopen řadou přátel, s nimiž často diskutoval.
Byl zakládajícím členem a později jednatelem Sdružení československých exulantů v Chicagu.
Jako dobrý katolík byl aktivním členem České misie a pravidelným účastníkem českých bohoslužeb.
Zemřel v nemocnici Loyola v Maywood 10. srpna 2012.

Vzpomínkovou mši svatou za něho
i za jeho zesnulou manželku Andělu Boleslavovu
budeme obětovat v kostele České misie v Brookfieldu
v sobotu 12. srpna 2023 v 6.30 večer

Děkujeme všem, kdo si
na naše rodiče vzpomenete
v modlitbě spolu s námi.

Rudolf Boleslav, syn s manželkou Sharon
a vnuci Garrett a Brent
George Boleslav, syn

Upřímná vzpomínka

Letošního 9. srpna tomu bude šest let,
kdy Pán života k sobě povolal
naši milovanou maminku a babičku, paní

Blanku Příkazskou

Narodila se 10. května 1925 v Břeclavi na jižní Moravě. Když ji bylo deset roků, tak se v době hospodářské krize celá jejich rodina vystěhovala do Argentiny. Zde se v roce 1949 provdala za Cyrila Příkazského, se kterým prožili 59 let šťastného manželského života. V Argentině se jim narodili synové Cyril, Josef a Václav. V Argentině pracovala jako zdravotní sestra. S manželem se angažovala v mnoha krajanských spolcích a organizovali ochotnická divadla. V roce 1961 se celá rodina přestěhovala do USA do Chicaga. Zde se manželům Příkazským narodila dcera Marie a syn Ludvík. Své děti vedla k lásce k české zemi a dobře je naučila český jazyk. Byla aktivní členkou mnoha krajanských organizací v Chicagu - Československého Orla, Moravské kulturní společnosti, Národního svazu českých katolíků a mnoha dalších spolků. Podílela se na organizaci českých ochotnických divadel, mnohých zábav, pikniků a jiných společenských podniků. Byla hluboce věřící katoličkou, ve víře vedla celou svou rodinu, pravidelně navštěvovala naše české bohoslužby a naplno se angažovala v činnosti Českého Velehradu a České misie v Chicagu. Organizovala živý růženec, mnohé poutě a duchovní cvičení. Statečně nesla odchod manžela a syna Václava na věčnost.

Ze světa byla povolána 9. srpna 2017.
Odpočívá na hřbitově Panny Marie Královny nebe v Hillside.

Vzpomínkovou mši svatou za ni a jejího manžela
Cyrila Příkazského budeme obětovat
v neděli 13. srpna 2023 v 10.30 dopoledne
v kostele České misie v Brookfieldu.

Děkujeme všem, kteří si na naše zemřelé
vzpomenou v modlitbě s námi
rodina Příkazských

Uplynulo 700 roků od založení Starobrněnského kláštera polskou a českou královnou Eliškou Rejčkou

Po tragické smrti Přemysla Otakara II. roku 1278, nazývaného „král železný a zlatý," nastala Čechům krušná léta. Po prohrané bitvě u Suchých Krut na Moravském poli, na jejímž konci tento v pořadí 5. český král zahynul, bylo České království na 5 let rozděleno mezi římského krále Rudolfa Habsburského (Morava) a braniborského markraběte Oty Dlouhého Braniborského (Čechy). Český kralevic Václav, narozený roku 1271, byl tehdy ještě nezletilým chlapcem. Jeho poručníkem se stal Ota Dlouhý Braniborský. Ten bezvládí v Českém království využil k bezohlednému drancování země a k politickému vydírání. Obojí pak roku 1282 vyústilo v hladomor. Nedospělý kralevic Václav byl vězněn zprvu na českém hradu Bezděz, později v Braniborsku.

Roku 1283 markrabě Ota Dlouhý Braniborský kralevice Václava za velké výkupné propustil na svobodu. Jako zástavu si na nějaký čas ponechal severočeská města. Následovala 5tiletá regentská vláda českého šlechtice Záviše z Falkenštejna (trvala v letech 1283–1288). Ten se oženil s Kunhutou, vdovou po Přemyslu Otakaru II., matkou kralevice Václava. Po politickém převratu roku 1288, vedeném levobočkem zesnulého krále Přemysla Otakara II. Mikulášem Opavským, byl Záviš z Falkenštejna zatčen a 2 roky vězněn. Do čela země byl postaven 17 letý Václav jako český král toho jména druhý. V průběhu dobývání hradů, které patřily rodu Vítkovců, byl pak Záviš z Falkenštejna se souhlasem krále Václava II. roku 1290 před hradem Hluboká sťat.

V pořadí 6. český král Václav II. byl vynikajícím a inteligentním panovníkem. Měl smysl pro humor a miloval poezii. Patřil mezi mecenáše minnesängrů, tedy potulných středověkých pěvců, ve Francii nazývaných trubadúři. (Poznámka J. K.: Ve střední horní němčině slovo „minne" znamenalo „láska".) Také český král Václav II. byl tvůrcem několika zdařilých textů ke středověkým milostným písním.

Panování krále Václava II. bylo neobyčejně úspěšné. Král se obklopil vynikajícími odborníky na zahraniční politiku, na

Český a polský král Václav II. (panoval 1288–1305). Byl 1. manželem Elišky Rejčky. „Codex Maneses" z roku 1305.

právo, národní hospodářství a finance. Za jeho vlády byly v Kutné Hoře otevřeny velké stříbrné doly a byla provedena měnová reforma ražením nových českých a pražských grošů. Významným počinem krále Václava II. bylo vydání dokumentu „Ius regale montanorum", česky zvaného „Královské horní právo".

Už roku 1292 podnikl český král Václav II. tažení do Polska. Tam si podrobil slezská knížata a Krakovsko. Po zavraždění polského krále Přemysla Velkopolského roku 1296 se ucházel o polský trůn. Tehdy byl ženatý s Gutou (Jitkou) Habsburskou, dcerou římského krále Rudolfa Habsburského. Měli spolu 5 dětí, syna (také) Václava a 4 dcery. Brzy po korunovaci Václava II. na českého krále a Guty Habsburské na českou královnu, která se konala v Praze dne 2. 6. 1297, královna Guta zemřela.

Tři roky po smrti své první manželky Guty Habsburské se Václav II. v srpnu roku 1300 oženil s 12 letou dědičkou polského království Eliškou Rejčkou, zvanou též Alžběta Rejčka, také Richenza (polsky: Ryksa Elżbieta). Tímto sňatkem podepřel svůj nárok na polský trůn. Po svatebním obřadu žili manželé asi 3 roky odděleně. Když Eliška Rejčka dosáhla věku dospělosti, měla s Václavem II. dceru Anežku Přemyslovnu. Ta se narodila jen několik dnů před Václavovou smrtí. Anežka Přemyslovna byla nejmladším, šestým legitimním potomkem krále Václava II.

Tři roky po své opožděné korunovaci na českého krále v Praze roku 1297 byl Václav II. roku 1300 v polském městě Gniezno korunován na polského krále. Jeho druhá manželka Eliška Rejčka byla na polskou a českou královnu korunována v bazilice sv. Víta v Praze dne 26. 5. 1303. Její slavnostní korunovaci provedl vratislavský biskup Jindřich z Vrbna. Při této příležitosti Eliška Rejčka přijala jméno Alžběta. Jméno Rejčka je zkomoleninou jejího původního jména Rixa, psáno též Ryksa.

České království se za panování krále Václava II. ze svých předchozích těžkých ran vzpamatovalo a dokonce i zbohatlo. Není proto divu, že většina uherské šlechty po vymření rodu Arpádovců nabídla roku 1301 synu krále Václava II. kralevici Václavovi uherskou korunu. Kralevic Václav byl synem krále Václava II. a jeho 1. manželky Guty Habsburské. K této volbě přispěla skutečnost, že kralevic Václav byl ve svých 9 letech zasnouben s dcerou uherského krále Ondřeje III. Teprve 12 letý kralevic Václav nabídku uherské koruny přijal a byl dne 27. 8. 1301 ve Stoličném Bělehradu korunován na uherského krále Ladislava V. Následující 3 roky pak pobýval v uherském městě Budíně (dnes je to městská část maďarské Budapešti). Složité poměry v zemi však nezvládl a tak ho jeho otec král Václav II. roku 1304, po neúspěšné vojenské pomoci, odvezl zpět do Prahy.

Po smrti krále Václava II. (zemřel ve svých nedožitých 34 letech dne 21. 6. 1305 ve Starém Městě pražském na tuberkulózu) zdědil český trůn jeho syn krale-

vic Václav. Ten pak v Praze panoval jako Václav III. V Polsku se stal polským králem se jménem Václav II., v Uhrách byl až do 9. 10. 1305 králem Ladislavem V. Dne 5. 10. 1305 se tento Václav oženil s dcerou těšínského vévody Violou Těšínskou. Výše zmíněného dne 9. 10. 1305, po složitých mezinárodních jednáních, se své vratké pozice na uherském trůnu vzdal ve prospěch svého vzdáleného příbuzného. Tím byl dolnobavorský vévoda Ota III. z rodu Wittelsbachů.

Český král Václav III. byl posledním českým panovníkem z rodu Přemyslovců. V letech 1305–1306 panoval už jenom jako český král Václav III. a jako polský král Václav II. Dne 4. 8. 1306 byl ve svých nedožitých 17 letech v Olomouci, uprostřed vojenského tažení Čechů do Polska, zákeřně zavražděn. Pravé příčiny vraždy, skutečné jméno vraha ani jména objednavatelů vraždy nebyly dodnes zjištěny. Naši historici pracují jen s nepotvrzenými domněnkami.

Nástupcem Václava III. na českém trůnu se stal rakouský vévoda Rudolf Habsburský, syn římskoněmeckého krále Albrechta I. Habsburského. Novým českým králem byl už sice zvolen Jindřich Korutanský, ale římský král Albrecht Habsburský

Český král a titulární polský král Rudolf Habsburský (panoval 1306–1307).
Byl 2. manželem Elišky Rejčky.
Vitráž v katedrále sv. Štěpána ve Vídni

Polská a česká a královna Eliška (Alžběta) Rejčka, polsky: Ryksa Elżbieta
(* 1. 9. 1288 Poznaň, † 18. 10. 1335 Staré Brno).
Novodobá dřevěná socha.

celé České království prohlásil za odumřelé léno, spadlé na říši. Hned poté vpadl spolu se svým synem vévodou Rudolfem v čele říšského vojska do Čech. Vlivné české pány uplatili a řádně zvoleného českého krále Jindřicha Korutanského z jeho království vypudili. Rudolf Habsburský byl pak zvolen za českého krále. Protože roku 1305 ovdověl, pro upevnění své moci se téměř ihned oženil s Eliškou Rejčkou, vdovou po králi Václavu II. Češi ho proto, že dával přednost kašovitým pokrmům, nazývali „králem Kaše“. Lásku svých poddaných si nezískal.

Rudolf Habsburský jako český král panoval jen krátce, v letech 1306–1307. Když v létě roku 1307 zemřel v pouhých 26ti letech na úplavici, panujícím českým králem se stal Jindřich Korutanský. Ten byl za českého krále zvolen už v předchozím roce 1306 a panoval pak v letech 1307–1310. Byl to mladík dobrácké povahy, v panování zcela nezkušený. Vyhovět chtěl naprosto všem, kdo ho o cokoliv požádali. Za pravdu dával i těm lidem, kteří nebyli v právu. V Českému království pro tento způsob panování ztratil postupem času všechny své příznivce a vytvořil si mnoho nepřátel.

Čeští stavové si proto za krále vyhlédli 14 letého Jana Lucemburského, syna římského císaře Jindřicha VII. Lucemburského. Jako podmínku zvolení Jana Lucemburského za českého krále si čeští stavové kladli požadavek, aby si Jan Lucemburský vzal za manželku 18 letou dědičku české koruny Elišku Přemyslovnu, dceru zesnulého českého a polského krále Václava II. a jeho 1. manželky Guty Habsburské. Po svatbě s Eliškou Přemyslovnou a po druhém vypuzení Jindřicha Korutanského z Českého království se Jan Lucemburský stal 10. českým králem. Panoval v letech 1310–1346.

Královna Eliška Rejčka se po smrti Rudolfa Habsburského v létě roku 1307 stala už podruhé vdovou. Přitom jí bylo teprve 19 roků. Své zesnulé dva manžele příliš neoplakávala, neboť obě její manželství byla výsledkem politických her a pragmatických úvah lidí, na kterých byla zcela závislá. Její životní příběh se až do léta roku 1307 nijak nelišil od chodu života vznešených dívek evropského středověku. Z výše popsaného sledu událostí je zřejmé, že po smrti svého 2. manžela se Eliška Rejčka dalších kroků sňatkové politiky nemusela účastnit. Byla finančně zabezpečená, od roku 1308 jí patřila města Hradec Králové, Jaroměř, Chrudim, Vysoké Mýto a Polička. Běh svého dalšího života si pak mohla, v mezích křesťanské věrouky, řídit sama.

Nejprve se spolu se svojí dcerou Anežkou Přemyslovnou usadila v Hradci Králové. Při příjezdu nového českého krále Jana Lucemburského do Prahy roku 1310 v průběhu vyjednávání s českými šlechtickými předáky nového krále

Novodobá busta polské a české královny Elišky (Alžběty) Rejčky

významně podpořila. Po jejím boku se už tehdy objevil mocný šlechtic Jindřich z Lipé, který se postupem času stal jejím dlouholetým přítelem, spolehlivým zastáncem a moudrým rádcem. Jindřich z Lipé žil v harmonickém svazku se svojí manželkou Scholastikou z Kamence. Měl s ní 7 dětí, 4 syny a 3 dcery. Přátelské, pouze společenské vztahy Elišky a Jindřicha s úctou respektovala veškerá šlechta, měšťané, duchovenstvo i prostý lid. Nebyl, ani dnes není důvod k jakýmkoliv pochybnostem o počestnosti jejich vztahu. Žádný z nich nikdy nezadal důvod ke vzniku pomluv, které by ohrozily jejich významné společenské postavení.

Po sňatku své dcery Anežky Přemyslovny se slezským knížetem Jindřichem Javorským roku 1316 se roku 1318 Eliška Rejčka s celým svým dvorem přestěhovala do Brna. Tam Jindřich z Lipé zastával úřad zemského hejtmana na Moravě. Lesk a bohatství jejich dvorů si podle současníků v ničem nezadaly s dvorem královským. Tou dobou se obnovily i dobré vztahy mezi českým králem Janem Lucemburským, královnou vdovou Eliškou Rejčkou a jejím ochráncem Jindřichem z Lipé. Tehdy král Jan pověřil Jindřicha z Lipé správou země v době své nepřítomnosti. Jindřich pak do Brna svolával mj. i kolokvia, tj. šlechtická sněmovní a soudní shromáždění. Právo svolávat kolokvia bylo za normálních okolností výhradním právem krále. Jindřich z Lipé

Český maršálek, královský podkomoří
(tehdejší ministr financí)
a zemský hejtman na Moravě
Jindřich z Lipé (* 1270, † 26. 8. 1329 Brno)

Bazilika Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně,
místo posledního odpočinku Elišky Rejčky a Jindřicha z Lipé

v časech velmi časté nepřítomnosti Jana Lucemburského v Českém království svého krále zastupoval plnohodnotně, kvalifikovaně a důstojně.

Roku 1323 Eliška Rejčka založila ženský cisterciácký klášter se špitálem v dnešní brněnské městské části Staré Brno. Tento klášter nazývali „Aula Sanktae Mariae", někdy také „Hradecký klášter." Zakládací listinu kláštera nechala vystavit dne 1. 6. 1323. Do tohoto kláštera, kromě jiných žen a dívek, vstoupila také druhá dcera Jindřicha z Lipé Kateřina. Ta pak v něm až do své smrti roku 1337 zastávala funkci abatyše. Téhož roku 1323 Eliška Rejčka založila a přikázala postavit dnešní baziliku Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně.

Roku 1324 nechala Eliška Rejčka na své náklady postavit farní kostel sv. Vavřince v dnešní městské části Brno-Komín. Zasloužila se rovněž o vznik devíti cenných iluminovaných rukopisů. Šest z nich vlastní Rakouská národní knihovna ve Vídni, dva jsou uloženy v benediktinské klášterní knihovně v Rajhradě u Brna. Jediný z těchto rukopisů zůstal v Brně. Dnes je uložen v Moravském zemském archivu v Brně. Eliška Rejčka hospodařila tak dobře, že mohla půjčit peníze i králi Janu Lucemburskému.

V létě roku 1329 pan Jindřich z Lipé zemřel. Pochován byl v jižní boční lodi Starobrněnské baziliky. Poslední roky svého života se Eliška Rejčka usilovně věnovala charitativní činnosti a sbírání ostatků svatých. Zemřela 18. 10. 1335 ve věku 47let. Byla pochována před hlavním oltářem pod podlahou v bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně. Místo jejího uložení je označeno dlaždicí, do které je vyryto písmeno „E".

Z dostupných pramenů připravil
Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

Historický pohled na kostel sv. Vavřince v Komíně
(Fotografie zhotovená roku 1890)

České stopy v Chile, Mexiku a Paraguayi

Než přikročíme v našem jihoamerickém seriálu k poznatkům ze zemí, které doposud oplývají výraznějším množstvím Čechů či českých stop, k Brazílii, zejména pak Argentině, pojďme se na okamžik podívat do dalších jihoamerických států, v jejichž dějinách se lidé z českého území též objevovali.

CHILE odhadem obývá okolo 300 rodin s českými kořeny (uvádí se okolo tisícovky obyvatel). Z našeho území tam emigrovalo v 70. letech 19. století množství německy hovořících obyvatel, a to zejména od východočeské Police nad Metují a od „sudetského" Broumova. Dodnes tedy nedaleko Tichého oceánu nalezneme **město Nový Broumov** (Nueva Braunau).

Před nacismem uprchlo do Chile též okolo **250 židovských rodin**. Druhá světová válka byla příčinou příchodu též Baťových spolupracovníků. Jak psala P. Řeháčková: „Během roku 1939 do Chile přijíždějí zaměstnanci **Baťových závodů**, kteří si zde pro výstavbu nové továrny vybrali městečko **Peñaflor**, ležící cca 36 km jihozápadně od Santiaga de Chile, údajně proto, že jim tamější krajina **připomínala krajinu v okolí Zlína**. Druhou továrnu postavili v roce 1962 v blízké Melipille. Stavitelem obou továren a 135 prodejen v Chile byl Blahoslav Pazdírek. Baťa stavěl i domy pro zaměstnance (peñaflorský závod jich měl až 3600) a tak se zrodily osady NicanorMolinare, Catecu, Bata SAC La Unión de Cooperativas, Osada mechaniků a další. Baťa v Peñafloru podporoval sport a kulturu, výstavbu dětských jeslí, a též založil školu ColegioIndustrial, zaměřenou na technické vzdělávání v obuvnictví."

Nový Broumov v Chile

MEXIKO zažilo první české stopy již velice záhy po objevení Nového světa. Z Čech a Moravy sem zavítali v průběhu 16. století **havíři,** poté i řada českých **jezuitů.** Větší českou přítomnost Mexiko zažilo v 19. století, kdy mnozí přišli v **doprovodu Maxmiliána Habsburského, mexického císaře,** jehož život skončil tragicky, když byl v roce 1876 zajat a popraven během republikánského povstání. Čechům tedy Mexiko vděčí např. **za založení mexického Národního muzea**, za kterým stojí **Dominik Bilimek**, moravský římskokatolický duchovní, zoolog a botanik, který byl také v Maxmiliánových službách. Se dvorem přišel i **František Kaska**, který v Mexiku působil jako uznávaný lékař, který po zřízení republiky **léčil mexické prezidenty** Benita Juaréze a Porfiria Díaze.

I Mexiko zažilo svou vlnu emigrace před začátkem druhé světové války, kdy lidé prchali jak politických, tak rasových důvodů. Do Mexika se vystěhoval například i **proslulý „zuřivý reportér" Egon Ervin Kisch** či další německojazyční zástupci protifašistické emigrace. I v Mexiku nalezneme obec pojmenovanou po české obci: v roce 1942, kdy české Lidice zanikly, byly na jejich památku založeny **Lidice** mexické.

Ve službách mexického císaře Maxmiliána Habsburského a jeho manželky Charlotty Belgické přišla do země řada odborníků z českých zemí

PARAGUAY byla v 17. a 18. století navštěvována **jezuity z české provincie**, masovější migraci země poznala (stejně jako Argentina) po omezování migrace do Spojených států amerických v době meziválečné. Čechoslováci jak z našeho území, tak i z krajanských komunit pobývajících na **ukrajinské Volyni** se ve větším množství usadili **v kolonii Fram.**

Čamakokové, kmen, který se hlásí ke svému biologickému „dědečkovi" A. V. Fričovi

která se nalézá zhruba tři desítky kilometrů od města Encarnación, které je hraničním sídlem na dohled od Argentiny (jen přes řeku Paraná). „V roce 1936 bylo registrováno ve Framu 1 560 Čechoslováků. Kolonistům se ve 40. letech již dařilo velmi slušně a oblast se hospodářsky rozvíjela, přesto se z kolonie Fram přestěhovali do městečka Carmen del Paraná, kde se uplatnili ve svých původních povoláních (řemeslníci, obchodníci, odborníci), kterým se věnovali ve své vlasti," píše V. Hingarová. Z Československa do Paraguaye později emigrovala řada **Židů a antifašistických Němců,** kterým by v Evropě šlo o život.

V současné době je dle odhadů v Paraguayi jen pár desítek krajanů (ve starších publikacích se uvádí číslo 70) a od roku 2005 ke krajanům **zajížděl argentinský krajanský učitel z argentinského Chaca** (a několik roků měl Paraguay in vlastní lektorskou pozici). Vzhledem k úbytku tamních Čechů však současný lektor již tyto cesty k **Encarnaciónu (Coronel Bogad)** dle svých slov omezuje.

Krajané v Paraguayi a jejich jazyk se stali tématem **monografie Lenky Zajícové *Český jazyk v Paraguayi***, která je považována za jednu z nejkomplexnějších lingvistických prací o jazyce krajanů ve světě.

Své stopy v podobě **potomků** zanechal v Paraguayi i svérázný **cestovatel Alberto Vojtěch Frič,** který v zemi v rámci expedic pobýval mezi lety 1901 - 02, 1903 - 05, 1906 - 08, 1909 - 12 a v roce 1927. **S indiánkou z kmene Chamacoco** Frič zplodil dceru. Její potomstvo v osadě Puerto Esperanza se hlásí k A. V. Fričovi a dokonce roku 2000 požádalo o podporu české ministerstvo zahraničí. V rámci **projektu „Checomacoco"** získávají ekonomickou pomoc a jsou označování za **„domorodce českého rodu."**

Marie Štěpánová,
Česká republika

Misie (též redukce) v Paraguayi budovali i jezuité z české provincie

Legenda o svaté Ludmile

Příběh pro děti, rodiče a i prarodiče

Vláda Vratislava

Po smrti Spytihněva roku 915 se nástupcem stal jeho mladší bratr Vratislav, tehdy asi třicet let stár. Kněžna Ludmila zažívala období úspěchů svých synů.

Žena Vratislava, Drahomíra, pocházela ze slovanské větve pohanských Luticů při řece Hlavole. Ti uctívali boha Triglava jako své nejvyšší božstvo.

Kníže Vratislav postavil za svého panování na Pražském hradě baziliku sv. Jiří, kde je i se svou matkou sv. Ludmilou uložen k věčnému spánku.

Drahomíra povila dva syny, Václava a Boleslava. Provdáním za křesťanského manžela však do jejího srdce nepronikl mravní obsah křesťanské víry. S její podporou se nadále sloužilo pohanským bůžkům a modlám. Smyslně se slavily oběti podle pohanských obyčejů.

Kníže Vratislav postavil za svého panování na Pražském hradě baziliku sv. Jiří

Nejstaršího syna Václava poslal Vratislav podle tradice na hrad Budeč, kde se mu dostalo latinského vzdělání v kostele Petra a Pavla, založeném Spytihněvem

Vratislav posílá Václava na Budeč

Vratislav zajistil svými syny pokračování přemyslovského rodu. Splnil úkol, který od něho jeho matka Ludmila očekávala. Nejstaršího syna Václava poslal podle tradice na hrad Budeč, kde se mu dostalo latinského vzdělání v kostele Petra a Pavla, založeném Spytihněvem. Tato rotunda se zachovala v téměř původním stavu až do dnešních dnů.

Zbožná Ludmila vedla své vnuky ke křesťanské víře. Václava nechala nejprve učit od kněze Pavla, který sloužil slovanskou liturgii v kostele Panny Marie v Praze, knihám slovanským.

Teprve později se mu na Budči dostalo učení v jazyce latinském. Václav četl a psal v latině i řečtině. Panovníci té doby přitom většinou číst ani psát neuměli.

Václav zvolen knížetem

Kníže Vratislav padl na výpravě proti Maďarům v únoru roku 921. Mladý Václav byl povolán na Pražský hrad a posazen kmenovými náčelníky na knížecí stolec jako nový kníže. Protože vzrůstem „dosud nedosáhl do koňských třmenů," nemohl zatím vládnout. Země zůstala bez panovníka.

Kněžna Drahomíra chtěla svrchovanou vládu nad českým knížectvím do Václavovy plnoletosti. „Jakým právem chceš vládnout," tázali se vladykové Drahomíry.

„Právem kněžny a matky budoucího knížete. Václav je ještě mladý. Jinak by zde seděl on. Je to syn knížecí."

Kmenoví vladykové rozhodli oslabit vliv Drahomíry v zemi. Pocházela z cizího kmene, který se dosud držel pohanských zvyků, ve kterých i ona vyrostla. Nebylo proto žádoucí, aby budoucího knížete vychovávala žena nakloněná jiné víře.

Drahomíra však měla na své straně velikou výhodu. Po svém manželu, knížeti Vratislavovi, zdědila velký majetek a osobní ozbrojenou gardu, složenou většinou z pohanů, na kterou se mohla plně spolehnout.

Ludmila regentkou

Do té doby, než Václav dospěje v muže, svěřili vladykové jeho výchovu Ludmile. U ní byla jistota, že vnuka Václava povede ke křesťanské víře a vychová z něho dobrého vladaře. „Knížectví bude potřebovat v časech budoucích silnou ruku a pohled přísný jako ostrý meč. Ne ale divoký, spíš dobrý jako chléb, který dá zemi mír," tvrdili.

Ve svém zralém věku měla zbožná Ludmila rozsáhlé státnické zkušenosti a podporu většiny kmenových předáků, kteří jí prokazovali i nevšední úctu.

Drahomira nebyla spokojená. Na svoji tchýni hrubě nevražila, protože nechtěla, aby vedla její vnuky ke křesťanské víře. Spřádala plány, jak by svého syna Václava a s ním i všechny křesťany z českého knížectví vyhnala. Tvrdila, že Václav je synem vladyky, a nemá nárok na stolec knížecí. Kdežto mladší Boleslav ano. Narodil se, když už jeho otec Vratislav byl zvolen českým knížetem.

Do té doby, než Václav dospěje v muže, svěřili vladykové jeho výchovu Ludmile

„Zahubíme tchýni a slovanské kněze vyženeme ze země a svobodně budeme spolu vládnouti a staré zvyky udržovati!"

Spor dvou kněžen

Drahomíra odmítala respektovat rozhodnutí vladyků. Rozhořel se střet dvou vdov, z nichž mladší bojovala intrikami a nenávistí, starší Ludmila křesťanskou láskou a trpělivostí.

Drahomíra nepovažovala vzdělávání ve svatých knihách za vhodnou výchovu pro budoucího vládce. Podezírala Ludmilu, že skrze křesťanské vzdělání příštího vládce ji bude chtít zbavit moci a majetku a získat tak veškerou vladařskou moc pro sebe.

Věrna své divoké povaze a sklonu k hanebným skutkům začala věrolomná Drahomíra připravovat se svými ozbrojenci šílené spiknutí.

„Zahubíme tchýni a slovanské kněze vyženeme ze země a svobodně budeme spolu vládnouti a staré zvyky udržovati!"

Frank Nekovář, Praha

Amerikán z Lužic (8)

Životní příběh Štěpána Příkazského

V CIZINĚ NEJSI PROROKEM

Kola vlaku odklepávala rytmus. Zamlženým okem jsem pohlížel na skupinku nejbližších, kteří mě doprovázeli do Břeclavi. Tam ještě měla být možnost pohovořit si několik minut, než přijede vlak sbírající vystěhovalce ze Slovenska a z jižní Moravy.

Přeložili jsme kufry z našeho vlaku do vystěhovaleckého a já se vrátil k příbuzným. Pohlédl jsem na uslzenou maminčku. Cožpak jí stále budu přinášet jenom samé utrpení. navzdory předpovědi cikánky? Pohlédla na mě. pohladila po tváři a žádala slib, abych se v cizině neoddal pití.

Byly asi dvě hodiny do půlnoci, když se vlak pohnul. Moji drazí zůstali na peróně a mávali mi na rozloučenou, dokud to jen šlo.

Odsedl jsem si do prázdného kupé, kdežto strýc Vavrys se synem zůstal s jakousi trojicí svobodných děvčat. Zul jsem si vysoké slovácké boty, lehl si na lavici a oddal se myšlenkám.

Náhle vkročil do kupé neznámý člověk a sedl si na lavici vedle mě. Kdybych nebyl rozrušen, byl bych mu doporučil, aby si sedl na protější, která byla prázdná.

Za malou chvíli se začal kymácet ze strany na stranu, jako by ho přemáhal spánek. Přitom jsem cítil, že mě omakává. Měl jsem co dělat s kapesním zlodějem. Šel po penězích. Ty ale byly uschovány v nohavicích, a to docela vespod, kde jsou tkaničky, kterými se nohavice zavazují, aby se pohodlně obouvaly do vysokých bot. Boty jsem měl ale kvůli pohodlí vyzuté, čímž se situace rázem změnila. Bezpečnost místa nebyla vůbec žádná. Stačilo zatáhnout za tkaničku a tobolka s penězi by zloději spadla přímo do dlaně. Trochu jsem znervózněl. Šel jsem proto rovnou na věc a povídám:

„Mám zde v nohavici 5 000 korun. To je celý můj majetek. Kdybych o něj nějakým způsobem přišel, asi bych už daleko nedojel."

Chlapík neopověděl. A zmizel jako pára.

Šel jsem to oznámit Vavrysovi. Vyskočil jako lev, vyhrnul si rukávy a hnal se udaným směrem. Následovali jsme ho. Prohlédli jsme několik vagónů, avšak po kapsáři ani stopy. Že to kapsář byl, se potvrdilo druhého dne v Praze, kde jeden mladík ze Slovenska naříkal, že mu někdo ve vlaku v noci ukradl peníze.

Když jsme přijeli do Prahy, čekal mě na nádraží Bohuš Oploštil, můj věrný přítel, jenž v Praze studoval práva. Zavedl mě do Dejvic ke svému bratrovi Metoději, u něhož bydlel. Ten byl zaměstnán u firmy Paroplavební společnost labská. Tito dobří lidé mně pomohli vyřídit formality u severoněmecké společnosti Loyd, se kterou jsem měl odjet do Argentiny. Než se tak stalo, uplynuly dva dny.

Bohuš ve snaze ukázat mi Prahu ve světle nejkrásnějším pozval mě k obědu do luxusního hotelu. To však byl omyl, to dělat neměl. Přepychu jsem nebyl zvyklý. Dopustil jsem se tam mnoha neobratností.

Nicméně musel jsem poděkovat za vše, co pro mě bratři učinili. Na památku mi darovali knihu Jindřicha Šimona Baara. Je zajímavé, že v ní bylo popsáno mnoho událostí, které se pak tak nějak opakovaly během mého života v cizině. Ještě jsem požádal Bohuše, aby moje slovácké šaty, ve kterých jsem přijel do Prahy, zabalil a poslal mojí mamičce do Lužic jako poslední pozdrav od odjíždějícího syna.

Vlak přijel do pohraničního města, v něm byla celní a pasová prohlídka. Přestoupilo se do vlaku německého, který nás pak vezl přes Drážďany, Lipsko rovinou podél řeky až do Brém, kde nás ubytovali v hotelu a měli jsme setrvat až do odjezdu dalšího vlaku. V Brémách žilo poměrně hodně Čechů. Město bylo čisté, přehledné. Navštívili jsme i zábavní park s různými atrakcemi. Smíchu tedy bylo dost.

Ráno už byl další vlak připraven. Byl trochu staromódní. Takový typ jste u nás neviděli. Jakmile jsme nasedli, rozjel se směrem k moři. A jel velkou rychlostí. A v ten čas se stalo to neštěstí...

Se mnou v kupé cestoval i Tomáš Boček se svou ženou Kateřinou a společně opatrovali chlapce a děvče. Vešel k nám konduktor, zkontroloval lístky a odešel. Možná, že nezavřel dobře dveře či zámek nezapadl, jak by měl. Nevím. Malá Anička se opřela o dveře, ty se otevřely a dítě vypadlo ven. Strhl se křik, kdosi zatáhl za záchrannou brzdu. Vlak zastavil. Lidé se vyhrnuli z vlaku s otázkou, co se stalo. Konduktor je všechny ale záhy nahnal zpátky do vozů. Vlak pak couval k místu neštěstí. Už z dálky jsme viděli železničního zřízence, jak nese malou Aničku, celou zakrvácenou, v náručí. Viděl jsem rány na čele, na nose i na bradě, z nich se krev jen řinula. Nejhorší pohled byl na ústa. Zdálo se mi, že má na mále. Rány jí byly obvázány a pokračovalo se dál v cestě k přístavu.

Konečně jsme tam dorazili. Záliv byl obklopen vysokými hrázemi, za nimi se rýsovaly stožáry a komíny zámořských parníků. Dva byly obzvlášť veliké. Jeden se jmenoval Brémy, druhý Kolumbus. Oba měly nosnost kolem 20 000 tun. Naše Sierra Cordoba měla nosnost poloviční. Posádka čítala 100 osob, pasažérů bylo 1 100.

Když jsme se všichni shromáždili v přístavišti, nastal zmatek. Takové množství lidu na poměrně malém prostoru, to náladě nepřidalo. Jeden člověk překážel druhému. Působilo

Siera Cordoba zvaná též Callao – transoceánský parník,
který brázdil moře v letech 1917 - 1941.
Na něm připlul Štěpán Příkazský do Argentiny

to tísnivým dojmem. Začali nastupovat do nitra lodi. Psalo se datum 20. října 1929.

Naši loď musel vytáhnout na volné moře malý remorkér. A hned se začala chystat večeře. Cestujících bylo tolik, že se muselo večeřet na tři směny. Než podávání večeře skončilo, byla pokročilá noc. V ní se naskytla pěkná podívaná na ozářené přístavy německé, pak holandské a nakonec i belgické.

V kajutě jsme byli dva Češi a dva Němci ze Sudet, kteří však mluvili docela dobře česky. Byli to odborníci na stavbu továrních komínů a rozhodli se hledat práci v jižní části Brazílie.

K ránu jsme projížděli kanálem La Manche, pak jsme nabrali jižní směr, minuli přístav Brest. Zastávka nás čekala až ve španělské Coruni, kde bylo naplánováno doplnění zásob. Tam nastoupila skupina Španělů, kteří jeli do Argentiny jako sezónní dělníci.

Další den jsme připluli do Lisabonu. Terasovitě vystavěné město bylo na první pohled krásné, avšak zblízka to bylo celkem špinavé hnízdo s výjimkou historických staveb v centru města. Také zde se do lodi nahrnuli sezónní dělníci. Byli ubytováni v mezipalubí. Spávali na několika hadrech, podobně byli i přikrytí. Výdělek jim nedovoloval ani pořádnou stravu. Živili se chlebem či suchary a k tomu si vařili něco málo kávy nebo čaje.

Až do Lisabonu byla loď okrášlena různými zrcadly i všelijakými koberci, avšak když se dala potom do pohybu, přišli číšníci, sbalili koberce, odnesli zrcadla. Nedovedli jsme si vysvětlit jejich jednání. Až pak na širém moři, když se loď začala povážlivě houpat, pochopili jsme. Lidé chodili jako opilí, ba mnozí i vrhli. Neumím si ani představit, jaký by to byl zmatek, kdyby ta nádhera nebyla odklizena.

Asi pátý den po našem odjezdu z Brém jsem se probudil do naprostého ticha. Stroje nehlučely, loď se nehoupala. Podle všeho jsme byli ukotveni. Vyhlédl jsem kulatým okýnkem a uviděl před sebou hornatý ostrov. Vstal jsem z postele, oblékl se a vystoupil na palubu. Tlumočník nám vysvětlil, že kotvíme před ostrovem Madeira. Připomněl, že v malé kapličce na vrcholu hory se nachází hrob posledního císaře rakouského Karla Habsburského. Také připomněl zdejší malou hloubku moře. Proto je prý přístav pro zámořské lodi nepřístupný. Pitná voda, jakož i veškeré potraviny se musely dovážet čluny až k lodi.

Po snídani jsme vyšli opět na palubu, kde se nám naskytla zajímavá podívaná. Přijelo množství lodiček, které kormidlovali osmahlí muži. Nabízeli nám různé tropické ovoce. Na palubu vyhodili provaz, na jehož druhém konci byl uvázán košíček. Pasažér vytáhl košíček na palubu, v něm pak našel malý lístek s cenou ovoce. Když to byla přijatelná cena, položil pasažér příslušnou sumu do košíčku, který pak pustil nazpět. Načež prodavač naložil do košíčku tolik ovoce, kolik odpovídalo penězům.

Pak jsme pozorovali jiný „obchod." Z jiných loděk na nás posádky cosi volaly. My tomu ale nerozuměli. Námořníci nám vysvětlili, že chtějí, abychom hodili do vody peníz, který se vyvolávací pokusí chytit. A skutečně - když cestující vhodil peníz do vody, mladí hoši skákali za ním, aby jej chytili. Peníz totiž neklesá ve vodě kolmo, ale pohybuje cik cak - a klesá velmi zvolna, takže hoch má vždy čas jej uchytit. Když se mu to podařilo, dal si ho do úst a po vynoření z vody ho z nich vyndal a s úsměvem ukazoval.

Byl tam i jeden asi třicetiletý muž, který držel v rukou pětiletého klučíka. Zřejmě táta se synem. Ti měli zájemců o tuto atrakci nejvíce. Když někdo hodil peníz, táta mrštil klučíkem do vody, jako by to bylo štěně.

Také jsem mu hodil desetník - československý. Klučík se však podíval a viděl, že to není peníz stříbrný, tak jen zamával rukou. Nestál mu ani za námahu.

Potom jsme šli na snídani. Celkem se jedlo šestkrát za den. Zkrátka - žili jsme si jako lordi.

K dalšímu ukrácení chvil bavili jsme se na lodi různými hrami. Buď jsme házeli kroužky na špičatý kůl nebo pytlíčky naplněnými pískem na tabuli, kde byla naznačena různá čísla, nebo jsme prostě hráli karty. Ve společenském salonu bylo piano, na které často někdo hrál. Po večerech jsme sledovali film, který byl sice němý, ale i tak to byl zdroj jistého povyražení.

Za dva dny po odjezdu z Madeiry jsme připluli na Kanárské ostrovy. Loď doplnila zásoby vody, potravin i paliva. Potom jsme zase vyjeli na širé moře.

Čekala nás dlouhá cesta přes Atlantik, až k břehům Brazílie. Směr to byl jihozápadní. Po osm dní a nocí jsme neviděli ani kousek pevniny, jen vodu a zase vodu, která v dáli splývala s oblohou.

Během cesty zemřeli dva Portugalci. Kapitán přikázal dát jejich těla na led do nějaké místnosti. Byli to zřejmě majetnější cestující, neboť v opačném případě se nebožtík zašije do kusu plachtoviny, k nohám se připevní zátěž a celé se to hodí do moře.

Veselí jsme zažili, když jsme překonávali pomyslný rovník. Námořníci a někteří cestující se převlékli za mořské bytosti, s bohem Neptunem v čele. Akt doprovázela lodní kapela. Ti, kteří překračovali rovník poprvé, byli pokřtěni. Byli pojmenováni jmény různých mořských živočichů a pomazáni různými barvami. Nakonec byli vhozeni do bazénu s vodou.

Zastávka v Brazílii v Rio de Janeiro s monumentální sochou Ježíše Krista. (Historický snímek z roku 1930)

Pod rovníkem se vše vrátilo do všedních kolejí. Vzrušení bylo pouze tehdy, když jsme se setkali s nějakým parníkem. Nejprve byl vidět v dáli tmavý bod, ten se stále zvětšoval, až už bylo poznat, že proti nám míří loď. Všichni se nahrnuli k té straně, odkud bylo připlouvajícího „návštěvníka" vidět. Když se lodě přiblížily ještě více k sobě, zahučely sirény na pozdrav. Cestující mávali klobouky a kapesník a provolávali pozdravy.

Konečně jsme dorazili k břehům Brazílie. Naše těla rázem ozdravěla. Byl to příjemný pocit stát opět na zemi. A nedalo se neobdivovat tu dosud neznámou tropickou zemi.

Ulice byly vroubené řadou štíhlých palem, tržiště byla naplněna banány, pomeranči, ananasy, melouny a dalšími plody. Mnohé jsme ani neznali. Zase jsme doplnili zásoby a pokračovali v cestě podél břehů až do zálivu, v němž se nachází nejkrásnější město světa Rio de Janeiro.

Byl to vskutku nádherný pohled na záliv, který kdysi Portugalci mylně považovali za ústí nějaké řeky. Nazvali ji Lednovou řekou, v portugalštině Rio de Janeiro. Pro stejnojmenné město je typický věnec horského masivu s horou, na níž se vypíná socha Ježíše Krista. Rozpjaté ruce měří asi patnáct metrů.

Dalším přístavem, do kterého jsme připluli, byl Santos. I u něho moře zabíhá do nitra země zálivem. Santos není až tak malebný jako předchozí přístav, zato je ale obchodně mnohem důležitější, neboť jím prochází veškeré zboží ze státu São Paulo. V přístavu Santos jsme proto viděli nakládat velké množství banánů, kávy, ananasů i jiného tropického ovoce. Když jsem jeden banán ochutnal, byl odporně hořký. Banány se nakládají zelené, teprve ve vnitřku lodi zežloutnou, dozrají.

Nadále jsme pokračovali jižním směrem, i přes pověstný záliv, pohřebiště lodí. K nám se zachoval taky nepěkně. Vody byly rozbouřené. Moře zuřilo tak, že nebylo snad jediného pasažéra, který by odolal mořské nemoci. Já byl postižen snad ještě více, a to spíše duševně než fyzicky. Připomínal jsem si totiž, že lužická chasa se připravuje k Martinským hodům. Vzpomínky působily tak depresivně, že jsem ani nevstával z postele a byl smířen s tím, že Argentinu asi nikdy neuvidím. Člověk však vydrží více, nežli by si myslel.

Jen co jsme skončili bouřlivý úsek cesty, hned jsem vyzdravěl. A to už nás vítalo velkoměsto Montevideo. Podél Brazílie jsme pluli více než týden, podél břehů Uruguaye asi jen tři hodiny. I to ukazuje, jak je Brazílie veliká.

A pak už přišlo na řadu Buenos Aires, u něhož ústí řeka La Plata, která v nejširším místě dosahuje šířky až sto dvaceti kilometrů. Aby byla přístupná i pro ty největší zámořské lodě, musí být neustále prohlubována. Kanál je označen bójemi. Upozorňují, že za nimi je možné uvíznout na mělčině. V přístavu jsme zakotvili těsně před půlnocí. Plavba z Brém až sem nám trvala jednadvacet dnů.

Myslel jsem si, že nás tu budou očekávat nějací Lužičané, neboť jich bylo v Argentině na padesát. O příjezdu dostali zprávu. Možná, že někdo bude mít harmoniku a bude veselo, představoval jsem si.

Veselo nebylo. Až po delším pobytu v Argentině jsem seznal, že lodí přijíždí každý den několik, že přistěhovalci musí tvrdě zápasit o existenci a vůbec jim nezbývá čas, aby šli k lodi vítat krajana.

Po vylodění probíhaly různé formality, avšak stále jsem pohlížel k veliké železné bráně ke skupině lidí čekajících na známé. S tísní v srdci jsem si konečně přiznal, že mě opravdu nikdo nečeká. A tak jsem se chopil dvou kufrů a kráčel za ostatními k východu z přístavu. Celý ten zástup mířil k jednomu velkému domu s názvem Emigrant Hotel. Bylo to místo, kde přistěhovalci obdrželi první přístřeší, ba i stravu, a to do doby, než se uchytili v nějakém zaměstnání.

Uvnitř byl velký sál, v něm řada kamenných stolů, ale bez lavic. Postavili jsme se do řady, každý pak dostal talíř a lžíci. Řada se pohybovala směrem k jednomu kotli, kde kuchař s obrovskou naběračkou rozdával porce jakési míchaniny. Kus kosti s masem, rýži, brambory i nudle. Jelikož ta směs byla dosti tuhá, musel tou naběračkou důkladně mrsknout, aby z ní ta hmota vypadla. Stalo se nejednomu příchozímu, že nárazem mu talíř z ruky vypadl a dopadl s ohromujícím rachotem na kamenný stůl. Štěstí, že talíře byly aluminiové. Kdyby byly jako na lodi porcelánové, byly by z nich střepy. Zatímco na moři s námi jednali jako s panstvem, tady nám dávali pocítit, že jsme „jenom" ubozí přivandrovalci, kteří by měli být vděční za každý kus jídla.

Nechtělo se mi tady přebývat na nocleh. V místnosti spávalo velké množství lidí. Bylo v ní hodně blech, vší, štěnic. Řekl jsem si, že když mě chlapci z Lužic nečekali v přístavu, navštívím je sám.

Za posledních deset centů jsem si koupil lístek na tramvaj a jel jsem až na okraj Buenos Aires. Měl jsem na ně z domova adresy. Podle chování bylo zřejmé, že velkou radost z mého příjezdu nemají. Každý další přistěhovalec byl pro ně přížívník. Neschvalovali mi ani plán pracovat jako zedník.

„Španělsky neumíš a se zedníky, kteří jsou Italové, se neshodneš, ba ani s nimi nevydržíš. Musíš do provincie a ze

V cíli naší plavby v Buenos Aires v Argentině.
Plavba z Brém až sem trvala jednadvacet dnů

začátku pracovat v zemědělství, aby ses naučil španělsky," říkali mi. Byl jsem z toho zklamán.

Už se stmívalo, tak jsem je požádal o nocleh. Rozpačitě se vymlouvali, že nemají ani postel, ani místo. Vlastní postýlky si ale vytáhli na dvůr, byl horký listopad. Prosil jsem je tedy o dovolení narovnat si svoje kosti na podlaze v uprázdněné světnici. To neodmítli.

Našel jsem si půlku cihly, dal si ji pod hlavu a na holé podlaze se pokoušel usnout. Spánek nepřicházel. Přicházely neveselé myšlenky. Říkal jsem si, že život v Argentině začíná pěkně tvrdě. Zrealizuji svoje plány? Vždyť jsem to měl tak dobře promyšleno: vydělat 250 pesos za měsíc, z toho 50 dát na stravu, takže by mi zůstalo měsíčně 200 pesos. Za rok by to dělalo 2 400, následující rok zase tolik. Dvanáct korun bylo zajedno peso, což by bylo ve výsledku 57 000 Kčs. To bylo více, než přivezl strýc Vavrys. Najednou mi ale začalo docházet, že něco jiného je plánování a něco jiného tvrdá skutečnost. Cizina se prostě s nikým nemazlí.

Do emigrantského hotelu jsem se vrátil duševně sklíčen. Skupina mých spolucestujících z lodi se už připravovala k odjezdu. Ještě však byl na řadě oběd. Po něm mě krajané navedli, abych vzal gajdy, že se projdeme po městě.

Vešli jsme na nesmírně širokou ulici. Byla tam samá hospoda a restaurace. Mnozí opilí námořníci si prohlíželi můj nástroj a vtipkovali na jeho účet. Náhle ale k nám přišel majitel jedné z restaurací, jakýsi Maďar, s nabídkou, abych v jeho podniku hrál měsíc za 40 pesos a stravu. Více peněz že si pak mohu vybrat do talíře od hostů.

Musel jsem tu nabídku odmítnout. A nejen kvůli mamičce, jíž jsem dal slib, že se nebudu oddávat pití. Tušil jsem, že tady by mě pití čekalo.

Po procházce jsme se vrátili do hotelu. Tam se již formovaly u hlavní kanceláře skupinky lidí. Bylo nám řečeno, že argentinská vláda dopraví každého zdarma až tam, kam se chce dostat.

Krajané se nahlásili na sever. Já taky. Na severu Argentiny v provincii Čako se totiž nacházela velká bavlnářská kolonie. Žilo v ní na 40 000 Čechoslováků.

Nechtěl jsem ale jet se skupinou nově. Rozhodl jsem se počkat na Vavryse, který mně slíbil, že u jeho zaměstnavatele dostanu práci zaručeně. Mělo to být ve městě asi o tři sta kilometrů blíž od místa, než kam směřovali mí spolucestující z vlaku a z lodi.

Po skončení úředního jednání jsme nastoupili do vlaku a ten nás dopravil během dvou dnů a nocí do našeho cíle. Vavrys s námi ale nejel. Použil rychlejší francouzský spoj, kdežto my ostatní jsme jeli státním vlakem, sice zdarma, ale mnohem pomaleji.

Bylo jedenáct hodin v noci, když vlak zastavil a já stále nebyl rozhodnutý, zda pokračovat do Čaka, nebo zůstat s Vavrysem. Češi mě přemlouvali:

„Co tady budeš dělat, sám v neznámé krajině? Pojeď s námi do Čaka, kde je spousta Čechů. Tam jistě najdeš práci, budeš mezi svými, bude ti veseleji nežli zde."

Byl jsem na rozpacích a nevěděl, co udělat. Pak jsem si připomněl, jak se ke mně zachovali krajané v Buenos Aires. Proto jsem se přiklonil k myšlence, že bude lépe, když se přidržím toho, co mi Vavrys sliboval, a ne že pojedu do nejistého Čaka.

Chopil jsem se kufrů a rychle sestoupil ze schůdků vlaku. Ale jako bych slyšel vnitřní hlas, který mně říká: Proč se trháš od těchto dobrých lidí? Zůstaneš nakonec sám, jako kůl v plotě.

Vlak se dal do pohybu a zmizel v noční tmě. Po jeho odjezdu staniční zřízenec zhasl obě petrolejky, jediné to osvětlení v malém nádražíčku. Zůstal jsem sám v úplné tmě.

Našel jsem jakousi lavici, na tu se posadil a kufry držel pevně v rukách, aby mi je někdo neukradl. Ještě štěstí, že bylo léto. Jinak bych noc těžko přečkal.

Ráno jsem našel podle adresy dům obchodníka Gimemnese. Španělsky jsem neuměl ani slovo. Oni zase neznali německy. Vyslovil jsem jméno Vavrys, tomu rozuměli a přivítali mě s úsměvem. O rozmluvu ale nemělo cenu se pokoušet. V poledne pak přijel Vavrys se synem. Ti se už domluvit uměli. K mému zděšení mi tlumočili, že práci nedostanu. Je prý špatná úroda a oni si nemohou dovolit přijmout do zaměstnání tři nové pracovníky.

Mohl jsem tedy litovat, že jsem nejel do Čaka. Bylo však již pozdě. Nezbývalo mi, než tuto ošemetnou situaci přijmout jako fakt. Mrzutě hleděl i Vavrys, poněvadž se cítil vinen, že nesplnil to, co sliboval. Po chvilce přerušil mrtvolné ticho těmito slovy:

„Víš co? Nedaleko odtud, asi čtyřicet kilometrů, je kolonie, kde je dost Čechů. Tam se pokusíš získat zaměstnání. Je tam jeden krajan z Lužic, jmenuje se Carlos Bahr. To je můj kmotr, ten nás snad na holičkách nenechá."

Měl jsem však obavu, že mám tělo tak zesláblé nedostatečnou stravou, že stěží těch čtyřicet kilometrů zvládnu. Vavrys namítl, že tam odsud jede jeden farmář a že bych toho mohl využít. Rozhodl jsem se okamžitě.

Jeden kufr jsem nechal u Vavryse, druhý jsem hodil na vůz a přisedl k farmářovi. Šlehlo se do koní a vyrazili jsme.

Jeli jsme krajinou s řídkým trnitým lesem. Cesta dlouho netrvala. Po ujetí asi pěti kilometrů mi farmář řekl, že naše

společné cestování tady končí, že on musí odbočit doprava, kdežto já mám pokračovat rovně. Cosi ještě dále brebentil, ale já tomu nerozuměl.

Stál jsem s kufrem uprostřed křižovatky a slunce mi nad hlavou nemilosrdně pálilo do týla. Celé tělo mě bolelo. Nicméně vydal jsem se udaným směrem. Po jisté době jsem dorazil do jakéhosi městečka. Prvním místem, kam jsem vkročil, bylo zase malé nádražíčko. Prostranství před ním bylo zarostlé zeleným trávníčkem. Padl jsem do něj a oddychoval pod stromem v chladném stínu. Únava mě skolila.

Spal jsem nejméně tři hodiny. Do cíle mi zbývalo jedenáct kilometrů. Vlakem jsem jet nemohl. Neměl jsem ani cent. Peníze ze mě vytahal Vavrys. Platil jsem i za něj, říkal mi, že je to jenom půjčka. Po našem rozdělení ale na to zapomněl.

Nedalo se nic dělat, jen pokračovat v cestě. Snažil jsem se náklad si trochu odlehčit. Kufr jsem chvíli nesl v ruce, chvíli na hřbetě. Šel jsem podél trati a najednou vidím vlak. Jel téměř krokem. Z otevřeného vagónu na mě kývali čísi ruce, abych vyskočil k nim. Podařilo se. Myslel jsem, že jsou to dělníci pracující na dráze. Jaksi mi nedošlo, že to jsou černí pasažéři.

Svezl jsem se jenom kousek. Po vyskočení z vlaku mi zbývalo ujít ještě notný kus cesty pěšky.

Nakonec jsem se dočkal konce a uviděl zase malinké nádraží městečka, kam jsem měl doputovat. Kufr mi upadl do trávy a já se vysílením sesunul vedle něj. Nebylo se čemu divit - nejedl jsem několik dnů.

Vyrušil mě příchod přednosty stanice. Zřejmě se ptal, čím mně může posloužit. Vyhledal jsem kapesní slovníček, našel slovo voda a ukázal na ústa.

Za chvíli se vrátil, nesl plechovou nádobku s vodou. Ta mi však vůbec nechutnala. Bodejť, když subtropické slunce rozpalovalo kohoutek i potrubí. Byla to voda skoro vařící. Pak jsem ve slovníčku hledal slovo hlad. Uváděl, že hlad se píše hambre. Už ale neuváděl, že písmeno h se ve španělštině nevyslovuje. Já to sice věděl, ale zkomolil jsem hambre na alambre, což značí drát. Přednosta stanice se mě zeptal, zda hladký, či ostnatý. Kývl jsem hlavou, že ano. Rozpažil ruce a ukázal, jestli takový kus. Zase jsem kývl hlavou. Myslel jsem, že mi ukazuje délku klobásy.

Odešel a za chvíli mi přinesl kus hladkého drátu. Teprve teď jsem pochopil, že jsme si špatně rozuměli. Uchýlil jsem se tedy k posunkům, ukazoval na ústa a říkal ham ham.

Teď mu to došlo. To ho tak rozesmálo, že nebyl k utišení. Ze stanice vyšel jiný člověk, aby zjistil příčinu kolegova smíchu. Když mu přednosta vysvětlil, čemu se směje, rozesmál se také. Pánové se smáli, mně na mém hladu nepřipadalo směšné vůbec nic.

Až se dosmáli, ukázali mi, abych je následoval k polici, kde měli chléb, sýr, marmeládu, sardinky, klobásy, suchary. Naznačili mi, že se do toho všeho mohu pustit. Po chvilce se nestačili podivovat, kolik jsem toho spořádal. Na závěr mi ještě nabídli pohárek vína. S pomocí slovníčku jsem jim vřele poděkoval.

Z nádražíčka jsem se do kolonie ještě svezl čtyři kilometry jedním povozem. Byl to lehký vozík tažený koněm. Vozka byl Maďar. Ptal se mě lámanou slovenštinou, zda mám v kolonii známého. Vyslovil jsem jméno Carlos Bahr. A že je to můj kmotr. Odvezl mě tedy až k usedlosti rodiny pana Bahra.

Paní domu sekala vojtěšku sekačkou zapraženou za dva muly. Poznal jsem ji docela snadno, i když byla v těle poněkud silnější, svoji podobu si udržela. Její dívčí jméno bylo Lidka Varmužová. Pamatoval jsem si ji z Lužic. Byla překvapena, až šokována, že mě vidí v tomto zapadlém koutku Argentiny.

„Pojď dál," zvala mě, „vždyť jsme přece Lužičané!"

Chtěla mi připravit nějakou večeři. Ale já se bránil, neboť sem toho před chvílí spořádal až moc. Nabídla mi aspoň jakýsi druh argentinského čaje. Říkala, že se jmenuje mate. Ani on mi však příliš nechutnal. Vzpomněla manžela, který pracuje v Buenos Aires jako krejčí. Jsou prý novomanželé a budují si čakru, protože každý groš je dobrý.

Pak začala vzpomínat na rodiny z Lužic a z blízkého okolí. Když však viděla, že se mi klíží oči, ustlala mi v kůlně. Za malou chvíli jsem spal spánkem spravedlivých. Při snídani mi oznámila, že manžel přijede asi tak za dva dny.

„Uvidíme, co budeme moci pro tebe udělat."

Abych se prý nenudil, mohu zatím čistit prales. Dala mi k tomu nářadí, na jednom konci byla motyčka, na druhém sekyrka. Nikdy jsem něco takového neviděl, takže mi musela ukázat, jak se s tím pracuje.

Když pak její manžel skutečně přijel, o mou vykonanou práci se nezajímal. Myslel jsem, že s ní není spokojen. On však měl se mnou jiné plány. Pozval mě ke stolu na pohovor a sdělil mi, že má ještě o něco dál jednu čakru, kde bych mohl hospodařit samostatně, a že o výnos bychom se dělili na polovinu.

Na podmínky jsem přistoupil. Přistoupil bych na jakékoliv podmínky, jen abych byl už výdělečně činný. Čakra byla vzdálena od domu Bahrových dvanáct kilometrů.

Pokračování příště.

HLASY NÁRODA - VOICES OF THE NATION - **Měsíčník České Misie v Chicagu** - Vydává Česká Misie - náboženské a kulturní středisko 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513. Mobil: (708) 533 - 1050, Telefon + Fax: (708) 255 - 5117, E-mail: velehradchicago@comcast.net Řídí: Mons. Dušan Hladík s redakční radou. Adresa: HLASY NÁRODA 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513. Roční předplatné (12 čísel) – USA osobní odběr 30.00 USD, USA poštou 1.třída 50.00 USD, Canada letecky 65.00 USD, Cizina letecky 90.00 USD. Jednotlivé číslo 2.50 USD. Šeky pište na CZECH MISSION. Nevyžádané rukopisy se nevracejí, redakce si vyhrazuje právo zaslané články a dopisy zkrátit, aniž by tím byl změněn jejich původní obsah. V otázkách soukromých zjevení, která dosud nebyla schválena církví, se plně podřizujeme definitivnímu rozhodnutí církevní autority.

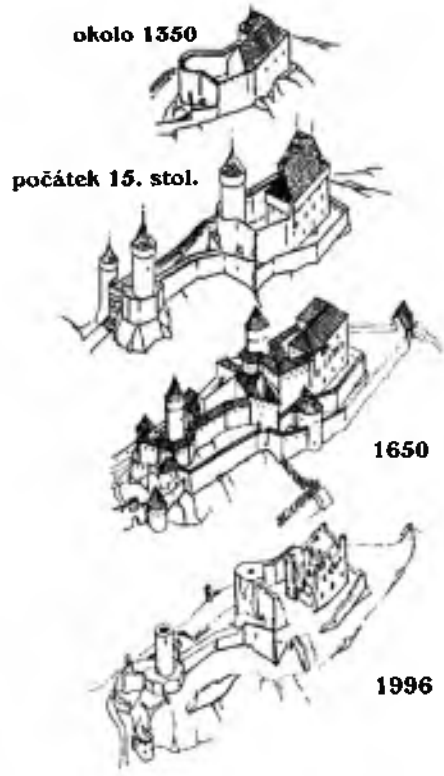
Oplácet se má jen dobrem

Přibližně 4 km východně od města Koryčany v okrese Kroměříž ve Zlínském kraji České republiky stojí zřícenina hradu Nový Cimburk. Od roku 1958 je chráněna jako kulturní památka České republiky. Hrad byl vystavěný ve slohu francouzské gotiky. Založen byl panem Bernardem z Cimburka. Stavba hradu probíhala v letech 1327–1333, kdy byl pan Bernard podkomořím ve službách českého krále Jana Lucemburského. Roku 1421 byl hrad Nový Cimburk poškozen moravskými husity. Za česko-uherských válek byl v roce 1468 dobyt uherským králem Matyášem Korvínem.

Roku 1623 byl hrad pomocí zrady dobyt vojskem sedmihradského knížete Gábora Betlena. Naposled byl hrad předmětem útoku v roce 1645 při druhém obléhání Brna švédskou armádou. Švédové vyplenili okolí, ale hrad jejich útokům odolal. Na krátkou dobu se Nový Cimburk stal útočištěm místních obyvatel za tureckého vpádu na Moravu roku 1663. Po definitivní porážce Turků u Vídně roku 1683 ztratil hrad svůj fortifikační význam - přestal být použitelným vojenským objektem. Moravský historik Středovský uvádí hrad Nový Cimburk v roce 1709 jako pustý.

Pan Bernard z Cimburka proslul v širokém okolí jako podivín. Byl lakomý, prchlivý a krutý. Jeho jedinou zábavou byla jízda na koni a lov divoké zvěře. Jednou zastihl v lese stařenu, která sbírala dříví. Byl s ní její osiřelý vnuk Adam, chlapec přibližně 14 letý. Ubohá stařena, ubohý hoch! Pan Bernard se rozzlobil a nařídil služebnictvu, aby oba chudáky odvlekli na hrad a tam je uvrhli do sklepení pod hradní věží. Stařena v zoufalství skočila do hluboké propasti pod hradem. Nad malým Adamem se slitoval žalářník Simon a snažil se mu ulehčit jeho těžký osud. Nosil mu do vězení vodu a jídlo a těšil ho, jak jen mohl a dovedl.

Za nějaký čas pan Bernard chlapce propustil z vězení. Ten nejprve zašel do své rodné vísky, kde se dověděl, že babiččina chaloupka byla se vším všudy prodána. Utržená hrstka peněz byla uložena pro něho u místního rychtáře. Vzal si tedy

Různé historické fáze hradu Nový Cimburk u Koryčan

od rychtáře trochu peněz a vydal se do světa hledat službu. Štěstí mu přálo. Když se v sousedícím panství markraběte moravského zastavil v březovské myslivně, tamnímu lesníkovi se zalíbila jeho upřímná řeč a vzal ho do služby.

Když lesník poznal, že je to chlapec bystrý a učenlivý, brával ho s sebou do lesa a zasvěcoval ho do tajů myslivosti. Mladík si pozorně všeho všímal, práce se čile chápal. Za nějaký rok, když vyrostl v muže, dočkal se dne, kdy si mohl nasadit na hlavu zelený klobouček se sojčím peřím. Byl z něho švarný myslivecký mládenec. Když byl březovský myslivec markrabětem povýšen a odešel na nové působiště, myslivecký mládenec Adam nastoupil na jeho místo. Se svým zaměstnáním byl spokojený. Jenom litoval, že se jeho rodiče ani babička jeho úspěchu nedočkali. Občas zašel k jejich hrobům a tam se za ně pomodlil.

Léta míjela. Jednou na podzim si Adam zašel k babiččinu hrobu. Kráčel zadumán. Vtom uslyšel děsný výkřik. Pospíšil si tam a uviděl, že nějaký muž se svíjel na zemi ve smrtelném zápasu s vlkem. Rychle pospíchal na pomoc. A hleďme! Tím mužem byl pan Bernard z Cimburka. „Nechej ho!“ blesklo Adamovi hlavou. „Pomůže-li si sám, dobře, nepomůže-li si, taky dobře. Dobře mu tak, surovci, za jeho zlé činy! Dobře mu tak za moji babičku!“ „Ale ne, dobrý člověk má vždycky pomoci bližnímu“ ozval se mu v duši druhý hlas. A Adam poskočil kupředu, vytasil ostrý tesák a jednou ranou proťal vlkovi hrdlo.

Pan Bernard z Cimburka byl zachráněn. Potřísněný krví děkoval svému zachránci a sliboval hned velkou peněžitou odměnu. Adama nepoznal. Jak by také mohl tušit ve statečném myslivci bývalého chudého sirotka. Myslivec s poděkováním odměnu odmítl a někdejšímu svému pánovi se představil. Užasnul pan Bernard, hnulo se v něm svědomí a nabízel Adamovi, že ho jmenuje purkrabím na Novém Cimburku. Ale myslivec odmítl i tuto jeho nabídku.

„Děkuji vám, urozený pane, za tu milost. Nemohu takové vyznamenání přijmout. Jsem spokojený se svojí službou. Pan markrabě, u něhož teď sloužím, je pánem dobrým a milostivým. A byl bych nevděčníkem, kdybych pro lepší zaměstnání z jeho služeb vystoupil. Co jsem pro vás učinil, za to nechci žádnou odměnu. Činit dobré mi velí hlas mého svědomí a také přikázání Kristovo.“

Zastyděl se v duchu pan Bernard když si vzpomněl na to, co spáchal proti Adamovi a jeho babičce. Uvědomil si, že dobré skutky činí mysl spokojenou a šťastnou, zlé činy ji naopak naplňují smutkem a nespokojeností. Od té doby byl jako vyměněný. Stal se z něho docela jiný člověk. Zmizelo jeho podivínství, opustila ho jeho prchlivost a krutost. Jak ho lidé předtím nenáviděli, tak si ho potom oblíbili. Když zemřel, upřímně ho oplakávali.

S využitím knihy Karla Kallába: Pověsti hradů moravských a slezských
připravil Jiří Kachlík,
Brno, Česká republika

Foto na zadní straně:
Zřícenina hradu
Nový Cimburk u Koryčan

